

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Türjei Szent László Általános Iskola

2021.

TARTALOM

Bevezetés.....	6
A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata	6
A pedagógia program nyilvánosságra hozatala	7
Az iskola küldetésnyilatkozata	7
Nevelési program	8
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	8
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai értékei (hagyományai, története).....	9
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	10
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai.....	12
1.5. Fejlesztési területek – nevelési célok	18
1.6. Kulcskompetenciák.....	22
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	29
3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	31
3.1. Egészségfejlesztési tevékenységünk célja	32
3.2. Az intézmény egészére vonatkozó egészségnevelési feladataink	33
3.3. Az egészségnevelés megvalósításának formái évfolyamonként.....	34
3.4. Az iskolai egészségfejlesztés módszerei	38
3.5. Együttműködések a feladatok végrehajtásának folyamatában	38
3.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	39
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	41
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	42
6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	43
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	46
a) A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	46
b) Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók (BTMN)	48
c) Sajátos nevelési igényű tanulók	53

d)	Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás	55
8.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	59
9.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	60
10.	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	64
a.	Javítóvizsga.....	64
b.	Osztályozó vizsga.....	64
c.	Különbözeti vizsga	65
d.	Pótló vizsga.....	65
11.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	66
a.	Az 1. évfolyamba lépés feltételei	66
b.	Az intézménybe lépés magasabb évfolyamon.....	67
c.	Átlépés másik osztályba ugyanazon az évfolyamon belül	67
d.	Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei.....	68
12.	Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	68
	Az iskola helyi tanterve.....	71
1.	A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői.....	71
2.	Kötelező tanórai foglalkozások	72
3.	A nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga.....	77
4.	Kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai	112
5.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	113
6.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	115
6.1.	Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása	115
6.2.	A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	116
7.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	116
8.	KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM	117
9.	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI.....	119

10.	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, az értékelés diagnosztikus, szummatív és fejlesztő formái, továbbá a tanulók írásbeli és szóbeli beszámoltatásának formái	120
10.1.	Ellenőrzés	120
10.2.	Mérés	122
10.3.	Az értékelés.....	122
10.3.1.	A tanulók tudásának értékelése	125
10.3.2.	Az írásbeli beszámoltatás formái	126
10.3.3.	A szóbeli beszámoltatás formái, az értékelés módjai.....	128
10.3.4.	Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig.....	128
10.3.5.	A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai	129
10.3.6.	Nevelési eredményvizsgálatok	131
10.3.7.	Oktatási eredményvizsgálatok.....	132
11.	A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	136
11.1.	Magatartás.....	138
11.2.	Szorgalom.....	139
12.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	140
12. 1.	Tanórák csoportbontásban	140
12. 2.	Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás	140
13.	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag	141
14.	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	142
15.	Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	143
16.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	156
17.	Egész napos iskolai program	157
18.	Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	159
19.	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	161
20.	<i>A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek</i>	162
20. 1.	A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	162
20. 1. 1.	Jogi meghatározottság	162
20. 1. 2.	A fogyasztóvédelmi oktatás célja.....	162

20. 1. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban.....	163
20. 1. 4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei.....	164
20. 2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	165
20. 2. 1. Kriminológiai aspektusok	165
20. 2. 2. A bűnmegelőzés tartalmi elemek	165
20. 2. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei.....	166
21. A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje.....	166
21. 1. A pedagógiai program mellékletei	166
21. 2. A pedagógiai program függelékei.....	167
22. Legitimációs záradék.....	167
22.1 Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	167
22.2 A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék.....	168
22. 3. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat	170
2. sz. függelék: A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	171

BEVEZETÉS

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a pedagógiai programot a **vonatkozó jogszabályi előírások** alapján módosította. A Nemzeti Alaptanterv (NAT) 2020 indokolta módosítások bevezetése **2020. év szeptember hónap 1. napjától** történik felmenő rendszerben. A bevezetésben **nem érintett évfolyamokon a nevelő-oktató munka a 2018. év szeptember hónap 1. napjától** érvényes Pedagógiai Program szerint **folyik az alábbi táblázatban foglaltak szerint:**

Jelölések:

Átdolgozott, jelen pedagógiai program: **PP (új)**

Felülvizsgált pedagógiai program: *PP (rég)*

Tanév/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020/2021.	PP (új)	PP (rég)	PP (rég)	PP (rég)	PP (új)	PP (rég)	PP (rég)	PP (rég)
2021/2022.	PP (új)	PP (új)	PP (rég)	PP (rég)	PP (új)	PP (új)	PP (rég)	PP (rég)
2022/2023.	PP (új)	PP (új)	PP (új)	PP (rég)	PP (új)	PP (új)	PP (új)	PP (rég)
2023/2024.	PP (új)	PP (új)	PP (új)	PP (új)	PP (új)	PP (új)	PP (új)	PP (új)

A nevelői közösség a pedagógiai programot **jogszabályi változások előírásainak megfelelően valamint a felülvizsgálatára kezdeményezési jogosultsággal rendelkező közösségek javaslata alapján** vizsgálja felül, és szükség szerint módosítja azt. A módosítás szükséges akkor is, amikor a nevelés-oktatás folyamata megkívánja a belső átalakítást, ártértékelést. Ezt a tantestület az értékelő értekezletek alapján, szükség esetén elvégzi.

Az iskola pedagógiai programjának módosítását kezdeményezheti:

- az intézményvezető,
- az iskolavezetőség,
- az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek,
- **a nevelőtestület bármely tagja,**
- **a diákönkormányzat,**
- **az iskolaszék,**

- **a szülői közösség (szervezet),**
- **az intézményi tanács.**

A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az intézményvezető 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszti.

A pedagógia program nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot a Fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és **a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.**

Az iskola küldetésnyilatkozata

„A nevelés nem más, mint értékek közvetítése és új érték létrehozása.”

Bábosik István

Iskolánk szellemiségét a szeretet, az elfogadás légköre kell, hogy biztosítsa. Ennek kell áthatnia a tanár-diák, szülő-tanár, és a tantestület tagjai közti viszonyt egyaránt, hogy példát mutathasson, s kialakítsa a gyermekben ugyanezt a hozzáállást.

A 21. század kihívásai között még nagyobb szüksége van az embernek, és mindenekelőtt a formálódó, a világra rácsodálkozó gyermekeknek, hogy egy stabil, biztos fogódzót, értékrendet tapasztalhasson meg. Ennek közvetítése nagyszerű hivatás, lehetőség és kihívás.

A tanárok következetes, becsületes, önkritikus hozzáállása a közös iskolai munkához, a konfliktusok helyes kezelése megélhetővé teheti a tisztesség, becsület útját. Az iskolai nevelésünk egyik legfontosabb célkitűzése az kell, hogy legyen, hogy a tanulók belássák és megtapasztalják, a külső, sokszor korlátoknak tekintett szabályok és törvények éppen őkértük vannak, az ő személyiségük kiteljesedését szolgálják. A nevelés feladata, hogy a diákok ezeket a külső szabályokat, bensővé, saját igénnyé formálják.

Az érték, a minőség iránt érzékennyé kell tenni a gyerekeket, az iskolai nevelésnek rá kell mutatnia, hogy a könnyen megszerezhető, a könnyen, gondolkodást nem igényelve megérthető gyakran éppen az élet legnagyobb értékeit tartja rejtve a szemük előtt, a minőségi élet lehetőségét.

Természetes igényünk az iskolai tanítás-tanulás, a továbbtanulási mutatók minőségének a javítása is, ám nevelésünk célkitűzéseinek ennél tovább kell mutatnia.

„Az számít, hogy mekkora szeretettel végezzük a munkánkat, nem az, hogy milyen emberi sikert érünk el vele” *(Szent Josemaría Escrivá nyomán).*

A minőségi tettek, az igényesség az élet minden apró, rejtett területén, tehát a minőség iránt fogékony és nyitott élet szolgálata lehet csak a hivatásunk és a hitvallásunk.

Nevelési programunk vezérelve: újraéleszteni, megtartani és kialakítani mindazon értékeket, amelyek birtokában tanítványaink – szociális helyzetükre, világnézetükre, családi háttérükre való tekintet nélkül –művelt, kulturált, keresztény emberként - a társadalom javára közéleti tevékenységre, a nemzet számára hasznos munkára és elkötelezett, felelősségteljes gondolkodásra, a családjukban önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálatra képesek.

NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka alapelveit, céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Iskolánkban folyó pedagógiai munka sajátos jellemzője, hogy az átlagos képességű, szociális háttérű, motiváltságú és haladási tempójú gyermekek nevelésének és oktatásának kíván teret adni átlagos személyi és tárgyi feltételekkel. Tevékenységi rendszerünkben kiemelt szerepet kap a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, ill. továbbfejlesztése, valamint a különféle háttér gondokkal (szociális, tanulási, beilleszkedési, magatartási) rendelkező gyermekek felzárkóztatása. Meghatározónak tartjuk a taníthatóságot, az életközelséget, a gyermekközpontúságot, a tanulók cselekedtetésének érvényesítését.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

- † Gyermek/tanuló központúság
- † Demokratikus és humánus, szilárd értékrend képviselése
- † Egyéni és a közösségi érdekek összhangja
- † Nemzeti, nemzetiségi és európai értékek közös képviselése

- † Multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés
- † Esélyegyenlőség, szolidaritás, tolerancia
- † Minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés
- † Szegregációmentesség – együttnevelés – integráció – inklúzió
- † Átmenetek megkönnyítésének elve – iskolai kudarcok csökkentése
- † Komplexitás elve
- † Horizontális tanulás elve
- † Koordináló, segítő, támogató tanári attitűd
- † Módszertani sokszínűség, egyéni megfelelő fejlesztés
- † Egységesség és differenciáltság elve
- † Holisztikus személyiségfejlesztés (a teljes személyiség fejlesztése)
- † A tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat
- † Ismeret – készség, képesség – attitűd egyensúlya, egysége
- † Alkalmazható tudás és a kiemelt kulcskompetenciák fejlesztése
- † Életszerű, élet közeli, sokszínű ismeret közvetítésre épülő fejlesztés.
- † Pozitív megerősítés, a tanulás érdekében végzett fejlesztő értékelés
- † Fokozatosság, folyamatosság, szakszerűség, objektivitás elve
- † Egészséges, környezetbarát, esztétikus, akadálymentes nevelési-oktatási tér (tantermek, csoportszobák, udvar, egyéb helységek) biztosítása
- † Partnerség, együttműködés, nyitott iskola
- † Az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai értékei (hagyományai, története)

A hagyományok kiépítése, ápolása, megőrzése nagyon fontos nevelési feladat, így iskolánk történetének ismerete, a tanulókkal való megismertetése, az évfordulók megünneplése komoly nevelési lehetőségeket rejt magában.

Egy nagy hagyománnyal rendelkező iskola ereje a múltjában és a jelen munkájában keresendő. A pedagógiai programban a történetünk azon mozzanatait fogalmazzuk meg, melyek meghatározzák az intézmény nevelési elveit, értékeit, mindennapi életét, hovatartozását.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében:

- A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás (**lifelong learning**) megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Digitális írástudás elterjesztése.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként **használhatnak** a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az idegennyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- Az **infokommunikációs technológia instrumentumai** (IKT-eszközök) alkalmazásának folyamatos fejlesztése /internet, e-tananyagok, **digitális** projektmunkák/.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.

- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a **tanulóban**.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és **az** életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.

Iskolánk alapvető célja a tanulók egyéni képességeinek, pozitív személyiségjegyeinek kibontakoztatása, állandó fejlesztése a tanórai és azokon kívüli kereteken belül az iskolai közösségek és a társadalmi környezet szoros együttműködésével.

Ennek érdekében a következő értékeket tartjuk követendőnek, amelyeket nevelési programunk és helyi tantervünk tevékenységrendszerével kívánunk megvalósítani:

- az egyéni **képességek, adottságok** legteljesebb kibontakoztatását,
- a közösségi célok elérése érdekében, az **önismerettel**, önbecsüléssel egyidejűleg mások jogainak és érdekeinek tiszteletben tartásával a **toleranciát**, a segítőkészséget, az emberi kultúra és tudomány értékeinek **megismerését** és védelmét, gazdagítását,
- a jelen és múlt egész emberiségre, Európára, más népek életére kiható nagy eredményeinek, értékeinek, nyelvének, szokásainak megismerése mellett az egész **magyarság**, országunk és városunk, szűkebb környezetünk kulturális, eszmei örökségének és jelenének megismerését és megbecsülését, a velük való azonosulást,
- a **kisebbségben** élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalást. A hazánkban élő nemzeti, etnikai kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tiszteletét, kultúrájuk, hagyományaik megismerését és megbecsülését,
- **iskolánk hagyományainak** megőrzését, jó hírnevének, szellemiségének ápolását, öregbítését,
- a természeti és mesterséges **környezet iránti felelősségteljes** magatartást egyéni és közösségi szinten egyaránt,
- a közösségbe való beilleszkedés, a felnőtt életre való felkészülés érdekében a **demokratikus jogok és kötelességek** elsajátítását és gyakorlását,
- a **kommunikációs** kultúra fejlesztését az anyanyelv és az idegen nyelvek, az informatikai ismeretek magasabb szintű megszerzésével,

- a tanulás iránti vágyat, az értelmi képességek kiteljesítését, az **önálló ismeretszerzésre** törekvést, a kreativitást,
- **a felnőtt életre**, pályaválasztásra való tudatos készülést,
- a testi és lelki harmóniát, az **egészséges életvitelt**, a boldog családi életre való felkészülést. A káros szokások, deviancia elutasítását,
- a megelőzést, a szociális és mentális **esélyegyenlőséget** szolgáló gyermekvédelmet.

Munkánk során szem előtt tartjuk a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, valamint a titoktartási kötelezettséget, a személyiségi jogok védelmét.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

Célkitűzés: Az iskola minden tanulója ismerje - korosztályának megfelelő szinten - azokat a legfontosabb **értékeket, eszméket, eszményeket**, amelyeket társadalmunk, az iskola, és a család követ.

Feladat: Tudják megkülönböztetni a pozitív, előrevivő értékeket a negatív, visszahúzó, káros eszméktől, elméletektől. A felnőttek személyes példamutatásával ellensúlyozni kell társadalmunk negatív jelenségeit az iskola falain belül (értékvesztés, anyagilag és szociálisan szétszakadó társadalom, bizonytalan jövőkép, agresszió stb.).

Eszközök, eljárások: A kisebbeket főleg játékos, gyakorlati formában kell megismertetni, a nagyobbakkal az érvelés, beláttatás eszközét is alkalmazzuk. A személyes példamutatás és az érzelmi megközelítés mindkét korosztálynál fontos. Ezekre a tanórákon és azokon kívül (szakkörök, sportkör), a társas kapcsolatok minden vonatkozásában figyelmet kell fordítani. Rendszeressé kell tenni a kölcsönös véleményformálás alkalmait a tanár-diák, a felnőtt-gyermekközösség és a gyermekközösségek egyes csoportjai között. (Osztályfőnöki- és tanórák, kirándulások, óráközi szünetek, iskolagyűlések, stb.). Be kell vonni ebbe a szülőket, családokat is:(fogadóórák, szülői értekezletek, családi rendezvények alkalmával.)

Célkitűzés: Az egyes **tudományágak, a művészetek, a sport** terén eddig elért eredményekről a tanórákon szerezzon tudomást. Minden tanuló tudjon megnevezni kiemelkedő tudósokat, művészeket, sportolókat, tudja működésük fő területeit, hatásait.

Törekedjen megismerni a múlt és a jelen tudományos, technikai, művészeti és sportfejlődését, igyekezzen saját képességeinek legteljesebb kibontakoztatásával ezeket tovább gazdagítani. Tudja, hogy a tanulás, a tudás a legfőbb értékteremtő eszköz, a feladatok elvégzése, a kötelességteljesítése ennek feltétele.

Feladat: A tehetséges, alkotó, kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulókat támogatni, megfelelően értékelni, jutalmazni kell, a közösség előtt pozitív példaként kell ismertetni.

Eszközök, eljárások: A tanulmányi és egyéb versenyeken való sikeres szereplést, a tanár és diák munkájában is el kell ismerni. Minden teljesítményt adekvát módon, súlyának megfelelően kell értékelni. (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséret, illetve egyéb jutalom)

Célkitűzés: A tanulóknak saját **egyéni adottságaik** megismerésére kell törekedniük, ugyanígy a pedagógusoknak is tudniuk kell minden tanulóról, milyen területen hogyan kell fejleszteni képességeiket. (Diagnosztizáló felmérés) Figyelmet kell fordítani arra, hogy a követelményeket a tanulók egyéni képességeihez mérten szabjuk meg, fejlődésüket önmagukhoz mérten értékeljük. A tanulók világosan tudják, milyen célokat tűztünk eléjük, s ezekhez milyen úton juthatnak el.

Tudják egyéni érdekeiket a közösségieknek alárendelni, tudásukat nem csak saját hasznukra kamatoztatni.

Feladat: Az iskola által kialakított értékelési rendszert minden tanulónak, tanárnak és a családnak is meg kell ismernie, ezt következetesen alkalmazni kell. (Részletezés a helyi tantervben). A tanulási technika tökéletesítése, az értelmi képességek folyamatos fejlesztése minden tanórán feladat.

Eszközök, eljárások: Az egyes osztályok együttes értékelésével a közösség iránt felelősségtudatot erősítjük. (Iskolagyűlések, osztályok közötti versenyek)

Célkitűzés: Tudják, hogy a mienktől eltérő kultúrájú, szokású embercsoportok, egyéniségek is értékeket képviselnek, s egymástól tanulhatunk, átvehetünk hasznos tapasztalatokat.

Feladat: A tanulók ismerjék **más népek, népcsoportok, vallások**, a különböző nemű és életkorú emberek értékeit, szokásait, az együttélés alapvető normáit, amelyeket egymással szemben be kell tartanunk.

Eszközök, eljárások: A történelem és életmód tanulmányozása, a művészi és hétköznapi tapasztalatok feldolgozása során kerüljön sor ezeknek az őszinte megvilágítására, gyakoroltatására. Felnőtt és korosztálybeli példa alapján is sajátíthatják el a gyermekek a megértést, segítőkészséget, türelmet egymás, és a rászorulókat iránt. (Órakereső szünetekben, szabadidős foglalkozások során, az iskolaépületen belül és kívül, a felnőttekkel, kisebbekkel, idősekkel, sérültekkel való érintkezések során)

Célkitűzés: Intézményünkbe beiratkozás után minden tanuló igyekezzen elfogadni az itt kialakult **hagyományokat**, törekedjen azok aktív fenntartására és továbbfejlesztésére.

Feladat: Vegyen részt rendezvényeinken, készüljön fel ünnepeinkre, ismerje névadónk életútját, legalább két művét olvassa el 8. év végéig, tudja megindokolni a névválasztást.

Ismerje zászlónk, jelszavunk, címerünk az egyházi jelképek jelentését. Viselje az ünnepeken az iskolánkat jelképező nyakkendőnket, képviselje méltóképpen iskolánkat más intézményekben, külső rendezvényeken. Versenyeken, vetélkedőkön felkészülten, legjobb tudása szerint szerepeljen.

Eszközök, eljárások: Beiratkozáskor minden tanuló megkapja a Jókai-nyakkendőt. A magyar nyelv- és irodalom tantárgy keretében kötelező olvasmány 7. évfolyamon Jókai Mór: A kőszívű ember fia címmű regény. Jelszavaink, címerünk és egyházi jelképeink jelentését hit- és erkölcsstan tantárgy keretében ismerik meg.

Célkitűzés: Ügyeljen **tiszta, kulturált, esztétikus környezetére**, tegyen meg mindent annak megóvása érdekében.

Feladat: Jelentse, ha bármilyen rongálást, veszélyhelyzetet észlel. Tudja, mit kell tennie a tűz, baleset- és vagyonvédelem területén, saját szintjén. Hetesként, felelősként hibátlanul lássa el környezetvédelemmel kapcsolatos teendőit. Tudja, melyek a környezetet károsító közvetlen vagy közvetett hatások, tudatosan tevékenykedjen a jelenben és készüljön a jövőbeni (felnőttkori) feladataira.

Eszközök, eljárások: Az osztályok hetesi rendszerben látják el feladataikat. A tanulók óráközi szünetekben ügyeletesként vigyáznak a rendre, a tisztaságra. Az osztályok között magatartási és dekorációs feladatok értékelését is magába foglaló, az egész tanévben tartó versenyt szervezünk.

Célkitűzés: Tudja, milyen **jogai és kötelességei** vannak a családban, az iskolai közösségekben és majdani társadalmi közegében. Gyakorolja ezeket a napi tevékenységében.

Feladat: Ismerje a gyermeki jogokat, éljen ezekkel, jogai megsértése esetén tudja, hová fordulhat jogorvoslatért.)

Tudjon megfelelő formában kiállni saját és társai jogaiért, legyen képes nyilvános megszólalásra, intézkedésre életkorának megfelelő szinten. Vállaljon szerepet a diákönkormányzati munkában, vagy résztvevőként segítse azt.

Eszközök, eljárások: A házirendet minden gyermek beiratkozáskor megkapja. A házirend minden tanteremben kifüggesztésre kerül. Az osztályfőnök segíti az osztályába járó gyermekek diákönkormányzati munkáját.

Célkitűzés: Ismerkedjen meg a minket körülvevő világ **kommunikációs jelrendszereivel**, tudjon ezekkel bánni, értékelni, önmagát megértetni másokkal, másokat megérteni önmagával.

Feladat: Fejlessze anyanyelvi és idegen nyelvi kulturáltságát, ismerje a számítógép, média nyelvezetét alapfokon és lehetőségeit, használhatóságát. Szöveges, a vizuális és auditív kommunikáció jelrendszereiben, eszköztáiraiban tanuljon meg eligazodni, szelektálni. A

tömegkommunikációt, médiát korosztályának megfelelően használni tudja. (Könyvtár, televízió, fotó- és videotechnika, mozgókép, sajtó, rádió használata. A reklám szerepének megfelelő értékelése.)

Célkitűzés: **Tanuljon meg tanulni**, értelmi képességeit tudatosan fejleszteni, törekedjen önálló ismeretszerzésre, értékelje a szellemi és fizikai alkotásokat. Megfelelő kitartással elérhető célokat igyekezzen elérni, elsajátítani ismereteket, ezeket hasznosítani.

Feladat: A hatékony tanulás tanítása. Önismeret fejlesztése.

Eszközök, eljárások: Értékelésnél a sokoldalú, érdeklődő, aktív, fejlődésre képes személyiség jegyeit emeljük ki.

Célkitűzés: Az alapozó ismereteken túl lehetőséget kell biztosítanunk a gyermek saját **képességeinek** megismerésére, kipróbálására, érdeklődésének felkeltésére.

Eljárások, eszközök: Minél több lehetőséget adunk az általános képzés mellett speciális képességek fejlesztésére is. (Művészeti: tánc, dráma, ének-zene, képzőművészet, sport és idegen nyelvi képzési területeken). Megismertetjük a gyermeket a különböző szakmák, foglalkozások lényegével, alkalmat adunk ezek gyakorlati megismerésére is.

Célkitűzés: Ismerjék meg a gyermekek az **ember biológiai, pszichés jellemzőinek** alapját, az egészséges testi és lelki élet feltételeit. Tudjanak az önmagukban bekövetkező változások okairól és következményeiről, az egyes külső tényezők, az életmód hasznos vagy káros hatásairól.

Ismerjék fel a sport, az egészséges táplálkozás, a pihenés és munka, tanulás kedvező arányainak jótékony hatásait, a káros szenvedélyek veszélyes következményeit. Készüljenek fel az emberi kapcsolatokra családi és szexuális vonatkozásaiban is.

Feladat: A tanulók biológiai, egészségügyi, pszichológiai és gyakorlati, - életviteli kérdéseikre kapjanak megfelelő választ a tanórákon és tanórán kívül. Iskolaorvosi, védőnői, nevelési tanácsadói segítséggel, a családok bevonásával a problémákat le kell küzdeni, megoldásukon együtt dolgozni.

Eszközök, eljárások: Egészségfejlesztési tervben leírták alapján

Célkitűzés: Az **esélyegyenlőséget** a gyermekek érdekében szükség szerint segítséggel (gyámhatóság, szociális hivatal, családsegítő szolgálat) is biztosítanunk kell.

Eljárások, eszközök: A halmozottan hátrányos helyzetben levő és/vagy tanulási akadályokkal, részképesség zavarral küzdő tanulók felzárkóztatását a differenciált órai és azon

kívüli foglalkozásokon (fejlesztő pedagógiai, logopédiai foglalkozás, korrepetálás, tanulószoba...) biztosítjuk.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen, közvetett és klasszikus nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. <ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Rendszeresen alkalmazott módszerek, eljárások a tanulási, ismeretszerzési folyamatban:

- Frontális osztálymunka
- Kooperatív tanulásszervezés- kooperatív módszerek, egyéni –páros –csoport munka szervezése

- Projektmunka
- Egyéni kutatómunka, kiselőadások
- A tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása
- Pályázatok, versenyek
- Differenciált rétegmunka- egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban
- Hatékony tanuló megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása
- Tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés
- Életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása
- Informatikai ismeretek tanítása, alkalmazása; Internet-használat
- A verbális és a vizuális információ hordozók együttes alkalmazása különösen a tanulási zavarokkal küzdő, hátrányos helyzetű tanulók esetén
- Korrepetálás, egyénre szabott fejlesztés
- Az ön-és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében

A célok megvalósításához szükséges szervezési megoldások

- A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A Nemzeti alaptanterv azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulászervezéssel kapcsolatos feladatait. A tanulászervezés optimális megoldásához persze nem elég a képzett pedagógus, szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára: könyvekre, nyomtatott tananyagokra, kísérleti felszerelésekre, informatikai programokra, programcsomagokra és más eszközökre.

A differenciált tanulászervezés terén különösen a következő szempontok emelhetők ki:

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulászervezés meghatározó szempontja a tanulók cselekvési kedvének optimális kibontakoztatása.

- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az újszerű tanulás-szervezési eljárásokat:
  - együttműködő, (kooperatív), projekt, drámapedagógia technikáit, formáit is.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása.

1.5. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, a nevelés és az oktatás során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

1.5.1. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeikért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítse fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a köteleltségtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

1.5.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók

munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

1.5.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az alapvető jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtörésből sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

1.5.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz,

hogy a nevelési-oktatási folyamatban részt vevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

1.5.5 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyermekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

1.5.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együtttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az intézményi komplex mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

1.5.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő

magatartás kialakítását a tanulóknak úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

1.5.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességekre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életterületét szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretnek és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

1.5.9. Pálvaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

1.5.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi

intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

1.5.11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékeltű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

1.5.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

1.6. Kulcskompetenciák

1.6.1 Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

1.6.2 Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

1.6.3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

1.6.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció

hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és az nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

1.6.5. Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

1.6.6. Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

1.6.7. Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felőleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség

- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

1.6.8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzéseire érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás

- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

1.6.9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevélegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

1.6.10. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulásmódszertan – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.
- 9.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókéra - széleskörűen fejlessze. A személyiségfejlesztés konkrét célja: az eredményes életvezetéshez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése.

Fő feladatok:

- Értelmelem kiművelése (kognitív kompetencia)
- Segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia)
- A tanulók munkára nevelése

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Tanulási motiváció fejlesztése – A megismerési vágy felkeltése
- Kognitív képességek fejlesztése
- Együttműködési képesség fejlesztése

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- tolerancia a társak iránt
- megbecsülés kifejezése
- megértő figyelem kimutatása
- önismeret fejlesztése
- segítőkészre, udvariasságra nevelés
- negatív érzelmek kezelése
- pozitív mintakövetés
- összetartozás, egymásra figyelés
- helyes viselkedési és közösségi magatartás
- motiváció erősítése

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

- Helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása a közösségre és egyénre vonatkoztatva egyaránt.

- A szociális kompetenciák figyelembe vételével, a pozitív szokások kialakulásának, gyarapításának segítése. Kötelességtudat, a munka megbecsülése, mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás közvetítése.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

- Tanulóink tudják megtalálni helyüket a felnőttekkel és társaikkal való kapcsolatukban.
- Tudjanak eligazodni a társadalmi együttélés szabályaiban.
- Életük során képesek legyenek jól dönteni és másokat is erre ösztönözni.
- Legyenek tisztában önmagukkal és helyesen lássanak másokat.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- Helyes önértékelés.
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük.
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség.
- Alaposság kialakítása.

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Tolerancia, egymás elfogadása, a közösségi lét szabályai, szolidaritás.
- Az önismereten alapuló öntudat, amely egyben a másik ember tisztelete is.
- A nyitottság, a kíváncsiság, a játék és az öröm jogának biztosítása, a szeretet.
- A problémamegoldás képességének a kifejlesztése, mert tanulni csak az élethelyzetből adódó problémák megoldásával lehet. E nélkül nem tud kifejlődni a jellem, a személyiség.
- Az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés élményével gazdagodás a mindennapi gyakorlatban.

- A vitakultúra elemeinek megismertetése (bírálat, önbírálat, ok-okozati összefüggések, a mások véleményére való odafigyelés)
- Minél szélesebb körű önkifejezési lehetőségek biztosítása. - A saját lehetőségek értékes erőforrásként való megélése.
- Az alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A környezet egészére, önmagunkra irányuló helyes, pozitív irányú cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Az identitásélmény (önismeret és autonóm világkép) kialakítása, illetve a mind jobb önismeret következtében az önépítés iránti igény felkeltése, fejlesztése. Kitartás, céltudatosság és elkötelezettség a célok megvalósításában.

3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk a pedagógiai programja részeként kidolgozza a teljes körű egészségfejlesztési programot a nevelési program szerves részét képező környezeti és egészségfejlesztési programmal összhangban.

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, melynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelőlévi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden **tanulónak** (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);

- a **tanulók** érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési **tematika** oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatásokban **eredményez** növekedését:

- A tanulási eredményesség javítása
- Az iskolai lemorzsolódás csökkenése
- A társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése
- A dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek megelőzése
- Bűnmegelőzés
- A társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal
- Az önismeret és önbizalom javulása
- Az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása

3.1. Egészségfejlesztési tevékenységünk célja

Az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Az egészségneveléssel kapcsolatos kiemelt feladataink az alábbiak:

- o a személyi higiéniére nevelés.
- o a környezet higiéniére való nevelés.
- o a korszerű táplálkozástechnika megismertetése.
- o a rendszeres testmozgás, testedzés iránti igény felkeltése.
- o felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére és elkerülésére (az iskolában, a háztartásban és a közlekedésben).
- o elsősegély nyújtási ismeretek adása, beteggondozási alapismeretek nyújtása.
- o a lelki egészség megóvására nevelés.
- o az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítására nevelés.
- o Folyamatos, reális önismeretre nevelés.
- o A társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése.
- o Felelős, örömteli párkapcsolatok kialakításra nevelés.

3.2. Az intézmény egészére vonatkozó egészségnevelési feladataink

- Az iskola személyi és tárgyi környezetével segítse a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, melyek javítják a fiatalok egészségi állapotát, ehhez szükséges az iskola folyamatos felújítása, karbantartása, takarítása,
- évente balesetvédelmi, tűzvédelmi, közlekedésbiztonsági oktatás és tűzriadó gyakoroltatása,
- fogorvosi és orvosi ellenőrzés minden évben,
- a védőnő folyamatos munkája, jelenléte a tanév során,
- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és egészség viszonyáról,
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel,
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon,
- sport, kirándulás, egészségnapok rendszeres szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés),

- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése,
- az iskolalelkész heti rendszerességgel lelki gondozza az öt felkeresőket,

Támaszkodunk az osztályfőnökök, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára is. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel.

Az iskolai egészségfejlesztést nem lehet a család nélkül megvalósítani. A szülők (család) megfelelő tájékoztatás, információ átadás után aktívan tudják támogatni az iskola egészségnevelési programjait, akár szakértelmükkel is. A szülői munkaközösség olyan szervezet, amely összekötő szerepet tölthet be az iskola és az otthon között.

3.3. Az egészségnevelés megvalósításának formái évfolyamonként

1. évfolyam

- A tárgyi feltételek megteremtése az alapvető higiéniai viszonyok szerint (törölköző, szappan, szemeteskuka, szalvéta, WC papír stb.), és ezek használatának megtanítása, figyelemmel követése.
- Tantermek, folyosók esztétikájának, tanulóbarát környezetnek a kialakítása (virágok, függöny, asztalterítő, képek stb.), fenntartásának megtanítása.
- Tanulók személyi higiénijának az ellenőrzése, testápolási, testedzési, táplálkozási ismereteket átadása az első hetektől kezdve, de a környezet tananyagán belül is, ha probléma merül fel, a megfelelő szerv értesítése.
- Társas érintkezés normáinak, a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásnak kialakítása példamutatás által.
- Időjárásnak megfelelően a réteges öltözködés fontosságának hangsúlyozása, megtanítása
- A helyes napirend kialakításával szabad idejük helyes eltöltésére és a rendszeres életmódra neveljük tanulóinkat. Friss levegőn való tartózkodás fontossága.
- Étkezés, esztétikus körülmények között, helyes étkezési szokások kialakítása év elejétől, de környezet órán tananyag is az év során
- Szülői értekezleten a szülők figyelmének felhívása az egészséges életmód fontosságára és a higiénikus környezet biztosítására.
- Balesetvédelmi oktatás.
- Heti 5 testnevelés óra, sport rendezvények szervezése, tömegsport lehetősége: a testi, fizikai erő, állóképesség, ügyesség, bátorság, kitartás fejlesztése révén egész személyiségük fejlődik, csapatjátékokkal közösségi élményt szereznek.

- Rajzórakon megfigyelésekre alapozva, események ábrázolásával a helyes érzelmi kötődések kialakítása, s a helytelenre való felhívás
- A technika órákon eszközök helyes használatával, munkafogások elsajátításával neveljük tanulóinkat
- A helyes közlekedés megtanítása, gyakoroltatása a tanulók testi épségének megóvására és a balesetek elkerülésére irányuló környezetismeret óra keretében
- Magyar, valamint hit- és erkölcstan órákon az ember kapcsolatairól, szerepéről, helyéről mesélő történetek olvasása, megbeszélése, egészséges lelki fejlődés, lelki élet kialakításának elősegítése.
- Szűkebb és tágabb környezetünk természeti és tárgyi értékeinek megismerése és védelme, természettel és az állatokkal való kapcsolat fontossága és helyes mivolta a környezetismeret tananyag keretén belül is.
- Az ünnepek a néphagyományban egy- egy évszakhoz kapcsolódóan – a magyarságtudat megerősítése környezetismeret, magyar és osztályfőnöki óra keretében
- Egészségnevelési hónap az iskolában. Rendezvények, versenyek, előadások, kiállítások, plakátkészítések, rejtvényfejtések szolgálják az ismeretek gyarapítását, gyakorlását.
- Az egészséges táplálkozás, és a káros szenvedélyek megelőzése előadás, video
- Osztálykirándulások.
- Tavaszi nagytakarítás az osztályokban, iskolában, iskola környéken.
- Virágok ültetése az iskolaudvarra, a település kijelölt helyeire, Föld Napja alkalmából
- Rendszeres fogorvosi ellenőrzéssel évente a fogorvos felméri tanulóink fogainak állapotát. A gyermekeket jó tanácsokkal látja el, a szükséges beavatkozásokra felhívja a szülők figyelmét.

2. évfolyam

- Lokálpatriotizmus kialakításának a megalapozása a környezetismeret tantárgy keretén belül
- Természetvédelem az erdő élővilágának megismerése által környezetismeret óra keretén belül
- Egészséges életvitelre tanítás, testünk megismerése által szociális és életviteli kompetenciák fejlesztése: egészséges jövőkép, önismeret, önkritika kialakításának megalapozása a tananyag keretében
- Szociális és életviteli kompetenciák fejlesztése az „Aki más, mint én!” tananyagban környezet ismeret keretében: empátiakészség fejlesztése, önszabályozás: törődés, tekintet másokra. A másokkal való törődés, együttérzés, jóindulat az előítéletektől való megszabadulás alapja. Tolerancia: nyitottság, vélemény elfogadása

– A mező élővilágának megismerése által természethez való viszonyukat mélyítjük tovább környezet ismeret órán.

3. évfolyam

– Vizek, vízpartok élővilágának megismerése által tovább mélyítjük a természethez fűződő kapcsolatot környezet órán.

– Testünk működésének folyamatait megismerve megtanítjuk a gyermekeket az egészséges életmód fontosságára

– Magyarország alaposabb megismerésével a népünkhöz való tartozás, a hazaszeretet fontosságát átérezzük a gyermekekkel

4. évfolyam

– A környezetünkben lévő növények és állatok megismerése által a helyes táplálkozásra, a természeti környezethez fűződő viszony elmélyítésére kerül sor a környezetórán.

– A szerveink betegségeinek, a káros szenvedélyeknek a megismerése által tárgyhatjuk az egészséges életmódhoz kapcsolódó információikat.

– A Föld és alkotóelemei megismerése által a környezetvédelemmel foglalkozhatunk behatóbban.

– Magyarország természeti kincseinek megismerésével hazaszeretetüket fejlesztjük környezetismeret órán

5. évfolyam

– Helyes önismeret és a lelki egészség kapcsolatának fontossága,

– Pozitív erkölcsi tulajdonságok kialakítása, és az egyénre, valamint a közösségre gyakorolt hatásai. (Magyar, hit- és erkölcstan, osztályfőnöki órákon elsősorban.)

– Természetismeret órán a szűkebb és tágabb természeti környezet jellemzőinek megismerése által a környezetvédelemre nevelés válik hangsúlyossá.

Szokássá tenni az egészséges életmódot, a harmonikus életvitelt, a természet és a környezet tudáson és szereteten alapuló védelmét.

– Drogprevenció, fertőző betegségek, káros szenvedélyek, bűnmegelőzés témákban előadás szervezése, filmvetítések a védőnő, vagy más szakemberek bevonásával.

– Az egészséges táplálkozás, serdülőkori változások, személyi higiénia, felvilágosító előadások, filmvetítések, melyekre meghívott vendégként érkeznek szakemberek, pl. védőnő, nőgyógyász, pszichológus, rendőr

6. évfolyam

– A serdülőkori változások ismerete a problémák megoldásához osztályfőnöki óra keretében.

– Természetismeret órán a szűkebb és tágabb természeti környezet jellemzőinek megismerése által a környezetvédelemre nevelés válik hangsúlyossá. Szokássá tenni az egészséges életmódot, a harmonikus életvitelt, a természet és a környezet tudáson és szereteten alapuló védelmét.

– A Föld felépítésének, alkotóelemeinek, éghajlati tényezőinek megismerése által a környezetvédelemre összpontosítunk

– Magyarország nagytájainak alaposabb megismerésével a szociális kompetenciákat kialakítjuk természetismeret órán.

7. évfolyam

– Kémia órákon vegyszerek, mosószeres helyes használata, tárolása és túlzott használatuk veszélyei környezetünkre

– Változások kora – kortárs csoportok pozitív és káros hatásai osztályfőnöki óra keretében.

– Veszélyes anyagok és helyzetek – a tanulók tudjanak különbséget tenni a helyes és helytelen dolgok között, és tudjanak nemet mondani

– A világ különböző éghajlati öveinek és azok élővilágának a megismerésével Földünk védelmét fejleszthetjük tovább biológia órán.

8. évfolyam

- Helyes önismeret, önértékelés és önkritika alakítása folyamatosan.

– Barátság jelentősége az önismeretben, párválasztásban hit- és erkölcsan, valamint osztályfőnöki órán.

– Szerelem – nemi élet és elkezdésével járó veszélyek, a nemi szervekről kapott ismeretek során a nemi szervek higiénijáról, a felelőtlen és öncélú szexualitás kerüléséről információk átadása biológia órán.

– Családalapításra való felkészülés osztályfőnöki, biológia és hit-és erkölcsan órán.

– Testünkben zajló különböző folyamatokról tanulva az egészséges életmód, a tisztaságigény, a higiénia és az ízlés alakítását végezzük biológia órán.

Tevékenységi formák tanórán kívül:

- Sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak
- Támogatjuk és elősegítjük a sportegyesületben végzett munkájukat.
- A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a tízórai szünetekben, az ebédlőben, a délutáni uzsonnázás során, szabadidős programok során.

- Osztálykirándulásokon, táborozások alkalmával az egészséges életre nevelés kiemelt hangsúllyal szerepel.
- Intézményünk minden évben Egészségnapot szervez külső segítők bevonásával.
- A lelki egészségre nevelés érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok sem a tanórán kívül: színházlátogatás, kiállítás... stb.
- Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakokhoz igazodva (séta, akadályverseny, hóemberépítés, kerékpározás, körjátékok, labdajátékok).

Az Egészségnap eseményei

javasolt tevékenységformák:

- tablókészítés
- egészségnevelési TOTÓ korcsoportonként
- keresztretjtvények kitöltése, találós kérdések versenye a témához kapcsolódóan
- csapatverseny a felső tagozaton egészségnevelő bevonásával
- salátakészítő verseny
- gyümölcs- és zöldségbabok készítése
- elsősegélynyújtás
- sportversenyek

Egészségnevelési feladataink megoldásában kiemelt jelentőségű a napközi otthon, a tanulószoba és a menza a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével.

A családi sportdélután, ahol az egész iskola és a szülők együtt mozognak az egészség érdekében.

3.4. Az iskolai egészségfejlesztés módszerei

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, hiszen egyaránt irányul a pedagógusok és a tanulók egészségismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

3.5. Együttműködések a feladatok végrehajtásának folyamatában

Az iskolai egészségnevelési programban együttműködő partnereink: az iskola védőnője, iskolaorvosa, a (Zala) Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, a Nemzeti Népegészségügyi Központ,

a helyi egészségügyi szolgálat, a rendőrség, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat a helyi önkormányzat.

3.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának

Célja:

- Ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki a terület szakmai szervezeteivel.
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
Testnevelés és sport	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés
Technika, életvitel és gyakorlat	<ul style="list-style-type: none"> - Közlekedés témakörben elsősegély nyújtási ismeretek
Osztályfőnöki	<ul style="list-style-type: none"> - Teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja

Az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

Módszerei:

Elsősegélynyújtással, baleset-megelőzéssel kapcsolatos ismeretek feldolgozása. A hagyományos frontális oktatást a szerepjátékok és a gyakorlati készségek (kötözés, rögzítés, stabil oldalt fektetés stb.) fejlesztése egészíti ki. A megszerzett kompetenciák elmélyítését a záró foglalkozáson szervezett verseny segíti.

4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségfejlesztés mindannyiunk feladata. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, munkájával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórák: szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- **Egyéb** foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, ökoiskolai programok, kirándulások, erdei iskolák, hittancsoportok, sportkörök,
- Diákönkormányzati munka

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőerősítésével.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése, és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével), kooperatív együttműködésből adódó feladatok, elvárások.
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.

- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves, ökoiskola stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerése erősítse az értékek iránti fogékonyságukat.
- Minden tevékenység vigye közelebb a tanulót a fenntarthatóság elméletének gyakorlati megvalósításához.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, külső partnerekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.
- Támogassa az integrációt, a befogadás képességét.

5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

Tanárainkkal kapcsolatos általános elvárások, valamint tevékenységükkel kapcsolatos feladatok meghatározása jelentős eleme iskolánk nevelő-oktató arculata meghatározásának. Tevékenységünkkel jelentősen befolyásoljuk a tanulók személyiségfejlődését, önképzés iránti fogékonyságukat, az igényes munka iránti tiszteletüket, a tolerancia valós értékeit, a helyes viselkedésminták beépülését a fiatalok magatartásába.

Ennek érdekében:

- Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Saját órájáról indokolt esetben az igazgatóval folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.

6. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák /foglalkozások/ túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösséggé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, aminek érdekében ajánlatos a családlátogatás, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését /szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével/.

Az osztályfőnök:

- alaposan ismeri tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és szükség esetén látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, és az iskola által használt információs rendszeren keresztül rendszeresen (havonta) informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- igazolja a tanulók hiányzását és kezeli azokat
- figyelemmel kíséri osztálya kötelező orvosi vizsgálatainak időpontjait,
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, és büntetésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét,

Az osztályfőnök munkája kiterjed:

- az osztályközösség megismerésére, struktúrájának feltérképezése,
- az osztályközösség életének megszervezése, az együttműködés biztosítására, a szabályrendszerre, az osztályon belüli differenciálódás helyes kezelésére,
- a távlatok, a saját célok megfogalmazására, az önkormányzó képességek fejlesztésére,
- a hagyományok ápolására, az új hagyományok kialakítására,
- a „mi” tudat erősítésére.

Az osztályfőnöki órák tantervének/munkatervének összeállításánál időt kell biztosítani:

- az osztály időszerű problémáinak megbeszélésére,
- a gyerekeket érdeklő és érintő kérdések megvitatására,
- az évente kétszeri magatartás és szorgalmi jegyek értékelésére,
- az osztálykirándulás szervezésére,
- az ünnepekre való felkészülésre,
- a pályaválasztásra,
- a fiatalok bűnözésére (életkor függően)
- a káros szenvedélyek (életkor függően)

Az osztályfőnök és a szülők kapcsolata:

Az osztályfőnök kiterjedt kapcsolatrendszere közül legfontosabb a szülőkkel való hatékony kontaktus kialakítása.

A szülőkkel való kapcsolattartás egyik legfontosabb színtere a szülői értekezlet.

Fajtai:

- ütemezett az éves munkatervben megjelölt szülői értekezlet (évi 3 alkalom)
- réteg szülői értekezlet:
- 7-8. évfolyamos osztályoknak a pályaválasztással kapcsolatban
- 1. évfolyamos tanulók szüleinek tájékoztatás céljából
- táborozás, kirándulás, egyéb programok előkészítése céljából

- aktuális kérdések megbeszélése céljából.

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fejlesztését
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a sajátos nevelési igényű;
- a kiemelten tehetséges;

a) A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere (IPR) **módszertani elemeinek adaptációja alapján folyik az iskolában.**

A vonatkozó jogszabályok tartalmaznak olyan oktatásszervezési formákat, amelyek ösztönzik a hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését, amely forma bevezetését intézményünk támogatja.

A képesség-kibontakoztató felkészítést célzó **jogszabályok** előírják, hogy a részt vevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése **az IPR** alkalmazásával történjen.

A vonatkozó jogszabályok szerint **az IPR** részét képezi a tanterv, a ráépülő tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer, a gyakorlati alkalmazást lehetővé tevő, illetve segítő akkreditált pedagógusképzési- és továbbképzési kínálat, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltató tevékenység.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere az iskolák életébe egy speciális szempontot, az együttnevelés szempontját emeli be, mely átstrukturálja a pedagógiai rendszer fogalmának hagyományos kereteit.

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a **tanulóhoz**, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek **tanulóink** részesei.

Ha integrációs nevelésünk ezt a célt eléri, működőképessé válik. Intézményünk a kialakított struktúrát pedagógiai programunknak **s benne** helyi tantervünknek megfelelő tartalmakkal töltötte meg.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át, nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A **tanulókkal** szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat, és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- A kompetenciaalapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (a NAT és IPR).
- Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a **tanuló** szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül, azzal kölcsönhatásban, fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a **tanuló** kapcsolata. A **tanulókon** keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Minden, a szakértői bizottságok által támogatott, tanköteles korú gyermek szükség szerint, integrált keretek között nevelődjön.
- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskola-gyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

b) Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók (BTMN)

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara.

A beilleszkedési, és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyermekek iskolai teljesítményét javítják. A BTM zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akaratú tényezők ötvöződnek.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a tanulási és magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,

- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása, **melynek során vizsgálandó, hogy az**

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenyítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye.

A tanulási zavar esetében fel kell figyelünk:

- a szórt figyelemre,
- az elmaradó tanulmányi eredményességre,
- a beazonosítható jegyekre, zavarokra.

A feltárt tanulási problémák összerendezése után vizsgálatot kell kezdeményezni, majd a vizsgálat eredménye értelmében a megnevezett szakember bevonásával biztosítani kell a szakszerű ellátást valamint a többségi órákon való támogató nevelő-oktató attitűdöt.

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés a gyógypedagógusokkal, a **pedagógiai szakszolgálatok** szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma háttérében (önértékelési zavar, gyenge fékrend-szer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarc-tűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória)
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>I. Pszichés zavarok esetén: az adott diszfunkció csökkentése, esetleg megszüntetése a korábbi fejlődési szakaszban gyökerező hiányosságok és torzulások feltárása, rendezése, újratanulása. Érzelmi életük egyensúlyban tartása, sikereik és kudarcaik egészséges feldolgozásának segítése. A kompenzáló magatartásformák elhagyása.</p>	<p>Az okok (diszfunkció) felkutatása különböző diagnosztikai módszerekkel (pszichológus). kommunikáció, szerepjátékok, szerepáttétel, szituációs játékok.</p>	<p>Életkorának megfelelően a gyermek is értse meg a problémát. Érezze szükségét és fogadja el a segítségnyújtást. Kooperáljon (tanácsadó kliens kapcsolatban). Csökkenjenek a szorongások. A megküzdő mechanizmusok erősödjenek.</p>
<p>II. Tanulási zavar esetén: A tanulási nehézség csökkentése vagy megszüntetése (ez feltételezi az ezt kiváltó ok megszüntetését).</p>	<p>Beszédfejlesztés (logopédus): Arány- és hangsúlyeltolódás alkalmazása, A környezet pontos észlelésén és tapasztalásán alapuló fejlesztés. A tanulási zavart kiváltó okok felderítése és kiküszöbölése a fejlesztő pedagógusok által. Képesség és készségszint felmérés. Fejlesztő, felzárkóztató programok kidolgozása személyre szabottan, részleges kiemeléssel, arány és hangsúlyeltolódással. A támasztott követelmények pontos, objektív meghatározása az egyén lehetőségeihez mérten. A teljesítményorientáltság csökkentése. Oldott, bensőséges, szeretetteljes légkör megteremtése. Valamennyi apró, pozitív irányba történő változás megerősítése.</p>	<p>A fejlesztő és fejlesztett összmunkája eredményeként fejlődés, változás mutatkozzék. (A fejlődés mértéke és ritmusa problémánként és tanulóként változó.) Legyen látható eredménye a fejlesztésnek az adott tanuló korábbi szintjéhez képest.</p>

	A negatív kompenzáló magatartás ignorálása, más kompenzálási lehetőségek feltárása, az okok megszüntetése. Törekvés a szülőkkel való együttműködésre.	
Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>III. Szocializációs zavar esetén: mivel a problémák a gyermek rendszerint a korai szocializáció rendellenes tanulási folyamatából, illetve a családi diszfunkciókból, vagy a szűkebb környezetéből erednek, ezért a problémából adódó zavarokat csupán csökkenteni tudjuk, de megszüntetni nem.</p> <p>Az együttműködő szülők segítése a nevelési kérdésekben.</p>	<p>Fontos, az életkori sajátosságok ismeretében, az iskolás gyermektől elvárható viselkedésformák, és a még nem követelhető kontroll szétválasztása.</p> <p>Pontos meghatározása annak, amit elvárunk a gyermektől és ennek a gyermek számára jól érthető (életkorának megfelelő) közlése.</p> <p>Feladatunk a pozitív modellnyújtás, a pozitív megerősítés és a minősítés. A gyermekben rejlő pozitív értékeknek kiaknázása. Szeretetteljes, meghitt légkör megteremtése.</p>	<p>Tudja, hogy mit várnak el tőle.</p> <p>Döntéshelyzetben tudjon jó és rossz, helyes és helytelen között választani. Legyen képes elfogadni és követni a pozitív modellt.</p> <p>Érezze tanárai, nevelői jó szándékát.</p>

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás

- kéttanítós módszer alkalmazása tanítási órán gyógypedagógus facilitáló közreműködésével,
- többségi órákon támogató légkör **kialakításával**,
- egyéb szakmai támogatással
- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülővel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevitelével.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, **tanulási** és magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Iskolánk feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.
- Szervezett kompenzációs programokban való részvétel iskolai szinten.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a **tanuló** önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- Esélyegyenlőség biztosítása.
- Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközitthon, szakkorrepetálás biztosítása
- A pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi **feladatok elvégzésével megbízott pedagógus**, családgyógyozó
- Tanulásmódszertan tanítása
- Mozgás- és játékterápiás csoportok
- Viselkedés-, játékterápia
- Családterápia
- Kreatív tevékenységek
- Sport tevékenységek
- Szabadidős foglalkozások
- Kommunikáció fejlesztése
- Önismereti foglalkozások
- Drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközhasználattal.

Az elérendő cél:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
  - a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
  - a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
  - a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
  - a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.
  - a tanulók felelősségtudatának,
  - önfegyelmének,
  - kezdeményezőkézségének,
- csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

c) Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánk fogadja a *település/kerület/járás* sajátos nevelési igényű tanulóit, kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően **a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint** történik. A használt módszerek

igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a **vonatkozó szabályozók által az abban megfogalmazott módszernek megfelelően folyik.**

Azokat a tanulókat, akiket a szakértői bizottság bár SNI tanulónak nyilvánít, de alkalmasnak talál az ép tanulókkal való együtt nevelésre-oktatásra, integráljuk. Ezek a **tanulók többségi** társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken megtámogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

Fontos feladat, hogy a befogadó közösség alkalmas legyen az integrált tanuló befogadására mind a munka, mind személyiségfejlődés szempontjából. Amennyiben ez a feltétel nem teljesítődik, az integráció nem lesz sikeres.

Az integráció igényli a gyógypedagógus folyamatos irányító és ellenőrző tevékenységét.

– A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében résztvevő
– a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező –
gyógypedagógus az együttműködés során:

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri, a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, iránymutatásai során figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

Munkánkhoz az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények szakmai szolgáltatását, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét vehetjük igénybe.

A közvetlen teher az osztályban tanító pedagóguson van, akinek koordinálni kell a **tanuló** életét a befogadó közösség életén belül. Ez nagy körütekintést, alapos előkészületet és állandó kontrollt igénylő munka. Szükséges ehhez a tevékenységhez a tanárok folyamatos továbbképzése is, illetve központi programokban való részvétel.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Az ő fejlesztésük azonban kiemelt figyelmet és gondoskodást, s külön foglalkozásokat is igényel. Ennek oka sokféle lehet, így az ő iskolai életük is körütekintő szervezést igényel. Szükséges biztosítani **tanulók** biztonságérzését, az együvé tartozás érzése iránti vágyukat. A napi munka mellett pótolni kell a neveltetésükből hiányzó elemeket, amelyeket a szülői házban általában nem kapnak meg. Sokuk először az iskolában részesül intézményi nevelésben-oktatásban, hiszen több okból is nem rendszeres óvodába járók, sőt nem ritka, aki egyáltalán nem járt óvodába.

Érthető, hogy ezekben az esetekben a feladat megsokszorozódik, illetve talajtalansága miatt szerteágazóbb. Nagyon fontos, hogy ezek a családok számottevő megsegítést kapjanak, maga a család is be legyen vonva bizonyos ismeretek megszerzésébe. Tekintettel kell lennünk ennek a közösségnek a kultúrájára, a szokásaikra, ahhoz, hogy eredményes munkát végezhessünk.

Kiemelten fontos, hogy környezetük alkalmas legyen fejlesztésükre, jó példaként hasson rájuk, alkalmas legyen az előrelépésre, a fejlődésre.

d) Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban **az osztálytanító**, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek

erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák meg-ismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje, a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság, a játékosság.

A tehetség kibontakoztatását gátolhatja:

- a kreativitás lebecsülése, a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

Alapfeladataink:

- A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárások alkalmazása:
- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák
- bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó programok
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

Tehetségfejlesztés lehetőségei tanórán kívül

- a tehetség felismerését célzó mérések,
- a tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök, az iskolai sportkör,

- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális, stb.),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás segítése: előkészítők), pályaorientációs tevékenység,
- a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók és felkészítő tanáraik jutalmazása

Célok	Feladatok	Kritériumok
Iskolánk célja a tehetséges tanulók korai felismerése, hogy minél hamarabb elkezdhesük fejlesztésüket.	Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, céltudatos adatgyűjtés. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése beszélgetés a szülőkkel, edzőkkel, tanárokkal.	A partnerekkel való permanens kapcsolattartás.
Célunk a felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében.	A szükséges szakmai támogatás biztosítása, melynek eszközei: tanórai csoportbontás, differenciálás; érdeklődés alapján szerveződő szakkörök, klubok; tantervdúsítás; tanulmányi versenyekre való felkészítés; középiskolai előkészítő tanfolyamok; táborok, erdei iskola; (Pályázati lehetőségek függvényében);	A szakkörök és klubok sikeres működése. Tanulmányi versenyeken való sikeres részvétel. Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás). Közösségi produkciókban való sikeres szereplés. Egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása. Kiegyensúlyozott, elégedett, sikeres gyermekek.

<p>Célunk, hogy a tanulók vállalják tehetségüket és használják fel az érvényesülésükhöz</p>	<p>Meg kell próbálnunk kompenzálni a családi és anyagi háttér hiányosságait. Pályázatok útján biztosítanunk kell a szükséges anyagi, tárgyi feltételeket azon tehetséges tanulók részére, akik rossz anyagi körülmények között élnek. Hozzáférhetővé kell tennünk számukra a különböző szakkönyveket, folyóiratokat, feladatgyűjteményeket. Feladatunk a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni.</p>	<p>Táborozási hozzájárulások elnyerése pályázatok felhasználásával. A tanulók találják meg a tehetség gyümölcsoztetésének módját.</p>
<p>Tudjuk, hogy a tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való együttműködés.</p>	<p>A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját, helyét. Folyamatosan informálni kell az aktuális helyzetről, az elért(rész) eredményekről, sikerekről, kudarcokról.</p>	<p>A család lehetőségeihez mérten támogassa mind anyagilag, mind erkölcsileg a gyermek fejlesztését.</p>

Versenyeztetés

A szervezett **tanulmányi, művészeti és sport**versenyek egyik célja, hogy kiemelje a tehetséges **tanulókat**, segítve ezzel kibontakozásukat, magasabb szintre jutásukat. A tehetség jeleit azonban a szülők is könnyedén felismerhetik. Tudni kell, hogy a tehetség nem biztos, hogy utat tör magának, gyakran előfordul, hogy tehetséges **tanulók** elkallódnak, ezért szükséges a felismerés és támogatás. Segítsük őket abban, hogy kiemelkedő teljesítménybe fordíthassák átlag feletti képességeiket. Ösztönözzük őket arra, hogy fejlődjenek, gazdagodjanak, és erejüket gyakran mérjék össze másokkal.

A verseny tehát - akár spontán, akár szervezett - jó hatással lehet a **tanulók** fejlődésére, amennyiben figyelembe veszi az életkori sajátosságokat. Óvakodjunk azonban a túlzásoktól, ne engedjük, hogy a **tanulóink** erejükön felül vállaljanak ilyen megmérettetéseket. Figyeljünk rá, hogy mennyit bírnak el és ne cipeljenek jóval több terhet, mint amennyit egyébként is muszáj.

Vannak olyan **tanulók**, akik képességdeficit miatt bizonyos téren sorozatos kudarcokat élnek át. Nehezebben megy az olvasás, számolás vagy éppen a **testnevelésórán** nevetik ki őket rendszeresen esetlenségük miatt. Sajnos nagyon jellemző, hogy a „nem vagyok oké” élményét egész személyiségükre kivetítik, holott más területeken lehetnek akár átlag feletti is. Nekik

még inkább szükségük van a biztatásra, dicséretre a legkisebb teljesítmény elérésekor is. Ők azok, akik szorongva néznek a versenyhelyzetek elé, mert félnek az újabb sikertelenségtől.

Pedig ahogy Ranschburg Jenő mondta: „mindenki jó valamiben”. Meg kell találni, mi az, amiben jók és bátorítani őket arra, hogy azokon a területeken mérjék össze magukat másokkal. Az így szerzett sikerélmények segítik a pozitívabb önértékelés kialakulását.

Iskolánk a tehetséggondozás kiemelt területének tekinti a tanulók versenyeztetését. Ennek érdekében versenyeket szervezünk és versenyeken veszünk részt:

Versenyek témacsoportjai:

- Tantárgyakhoz köthető versenyek
- Művészeti versenyek
- Sportversenyek
- Komplex versenyek

Az iskola által szervezett versenyek

- Országos verseny
- Tankerületi versenyek
- Települési szintű versenyek
- Iskolai versenyek

Versenyek, melyeken részt veszünk:

- Tantárgyakhoz köthető versenyek
- Sportversenyek
- Művészeti tárgyakhoz köthető versenyek
- A tehetséggondozó sávban felkínált tevékenységekhez kötődő versenyek

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.

8. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogainak gyakorlását **módját** a házirend tartalmazza.

A tanulók érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére iskolánkban diákönkormányzat működik.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat legfontosabb feladatai közé tartozik a tanulói jogok képviselése, az iskolai ünnepek és megemlékezések szervezésében való részvétel, a szabadidő tartalmas eltöltésének biztosítása és a jó tanár-diák kapcsolat fenntartása. Hozzájárul a diákok tartalmassá, emlékezetessé tételéhez, a jogok gyakorlásával segít felkészülni az állampolgári szerepre. A diákönkormányzat tagjai részt vesznek az iskola kulturális programjain, szükség esetén azok szervezésében, a hagyományápolásban, hagyományépítésben. Célunk ezen felül olyan ifjúsági szervezet létrehozása, melyben az iskola diákjai örömmel és aktívan vállalnak feladatokat, saját kreatív ötleteikkel állnak elő, a megvalósításban is tevékenyen részt vesznek, és ezáltal személyiségüket és környezetüket fejlesztik.

Mivel Diákönkormányzatunk érdekképviselői szerv, jogszabályban biztosított jogait és kötelességeit, valamint a működés rendjét a DÖK SZMSZ tartalmazza. A jogok gyakorlásának demokratikus keretei adottak iskolánkban, folyamatos a kapcsolattartás az iskolavezetéssel, a tantestülettel és az osztályokkal.

Iskolánkban a diákönkormányzat egy belülről építkező szervezet. Élén a mindenkori, a DÖK képviselők által megválasztott DÖK elnök áll. Az ő irányításával dolgozik az iskolai DÖK, amelyben az ötödik évfolyamtól kezdve minden osztály minimum 2 taggal képviselteti magát.

Az iskolai Diákönkormányzat munkáját az igazgató által megbízott pedagógus segíti.

9. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról **az osztálytanítók és a szaktanárok** folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködése

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója, a **telephely** képviselője legalább félévente egyszer az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein

A szülők és a pedagógusok együttműködésére szolgáló fórumok:

Családlátogatás (önállóan illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)

Célja: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Szülői értekezlet

Célja: A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.

Feladata:

- a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,

- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatója felé.

Fogadóóra

Célja: A szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.

Nyílt tanítási nap

Az iskolában tanulók szüleinek

Célja: A szülők betekintést nyerjenek az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

A leendő első osztályosok szüleinek

Célja: Az intézmény kínálata, bemutatása munka közben, ismerkedés a leendő első pedagógusokkal.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

Iskolai honlap

Célja: A szülők, érdeklődők naprakész információkat szerezhessenek az iskola tanórai és tanórán kívüli rendezvényeiről különböző programokról, a gyermekeket érintő eseményekről, feladatokról, lehetőségekről, és igényei szerint tevékeny részesei lehessenek ezeknek. Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról.

Írásbeli tájékoztató

Az iskolában tanulók szüleinek

Feladata:

A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A leendő elsősök szüleinek

Feladata: A szülők részletes tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, pedagógiai hitvallásáról, szervezeti formáiról, a nevelő-oktató munka mindennapjairól.

Formája: A szokásos módon elhelyezett fontosabb információk közzététele a faliújságokon, a minél többirányú figyelemfelhívás céljából.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének egyéb formái:

- Egyéni beszélgetés
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás

A szülők részéről elvárhatjuk:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtást az előadások témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- érdeklődő, segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- közös rendezvények (pl. Szent Lászlón Nap, SZM bál, Ünnepségek, Teadélután, Családi napok, Versenyek, Ballagás stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével,
- iskola-család közös kirándulás.

Kapcsolattartás az iskola partnereivel

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- az intézmény fenntartójával
- a szülői szervezettel,
- az iskolai alapítvánnyal,
- a beiskolázási körzet önkormányzataival
- járási hivatallal,
- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetekkel,
- gyámhatósággal,
- szakszolgálatokkal,
- megyei szakmai szervezetekkel,
- iskola-egészségügyi szolgálattal,
- rendőrséggel,
- a beiskolázási körzet oktatási, kulturális és sportszervezeteivel,
- a körzet civil szervezeteivel.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

a. Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, **kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata**. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

b. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait egyedi munkarendben végzi, hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot (a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket), köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a tantestület dönthet az osztályozóvizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

A vizsga **az adott** tárgyak **témaanyagát** tartalmazza.

A vizsga ideje: június első két hete, illetve a javítóvizsga időpontja.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

c. Különbözeti vizsga

A tanulót **jogszabály** értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

d. Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti

A vizsgatárgyak részei és követelményei:

Az osztályozó és javítóvizsgák évfolyamonkénti tantárgyi követelményei az iskola helyi tantárgyi tantervében megállapított követelményekkel egyezők.

A vizsgák évfolyamonkénti, tantárgyi szóbeli, írásbeli és gyakorlati vizsga követelményeit – az adott évfolyamon a tantárgyat tanító tanítók és szaktanárok (ill. azok közösségei) állapítják meg, és rögzítik.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Magyar nyelvtan és irodalom		SZÓBELI	X
Magyar irodalom		SZÓBELI	X
Magyar nyelvtan		SZÓBELI	X
Idegen nyelvek		SZÓBELI	X
Matematika		SZÓBELI	X
Történelem/Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		SZÓBELI	

Természetismeret		SZÓBELI	
Biológia/Biológia-egészségtan		SZÓBELI	
Földrajz		SZÓBELI	

11. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

a. Az 1. évfolyamba lépés feltételei

Felvételt nyer az iskola első évfolyamára minden olyan tanuló, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él,
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották.

Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek:

- a hátrányos helyzetű tanulók és a
- a magasabb évfolyamon tanuló testvér
- a szülő munkahelye a körzetben, településen található

A beiratkozás módja:

- a **jogszabály** által előírt időpontban az iskolában, a szükséges dokumentumok felmutatásával,
- a hivatalos beiratkozási időn túl írásbeli kérelem alapján, amelyben a szülő indokolja, hogy miért szeretné iskolánkba íratni gyermekét.

A beiratkozáshoz szükséges feltétel:

- a törvény által előírt életkor
- a **pedagógiai szakszolgálat** szakvéleménye, ha az óvoda vizsgálatra küldte a leendő tanulót
- orvosi szakhatósági vizsgálat, vélemény mozgáskorlátozott tanulók esetében

Az átmenetet segítik:

- bemutató foglalkozások
- tájékoztató szülői értekezlet a leendő **első osztályosok** szüleinek
- óvodás gyermekek fogadása intézményünk látogatására
- részvétel sportnapon, egyéb iskolai rendezvényen

Fellebbezési lehetőségek:

- amennyiben a gyermek nem nyert iskolánkba felvételt, a szülő a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül a fenntartó képviselőjéhez (tankerület igazgatója) fordulhat jogorvoslatért.

b. Az intézménybe lépés magasabb évfolyamon

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.
- A székhely és tagiskola közötti átiratkozás elbírálása az igazgató jogkörébe tartozik.

A felvétel során alkalmazott eljárás:

Az iskola vezetése elbeszélget a leendő tanulóval és a szülővel az iskolaváltás okairól, az iskola elvárásairól, házirendjéről. Az első tanórákon illetve dolgozatíráskor felmerülő hiányosságokat az **osztálytanító illetve** szaktanár irányításával a tanuló egyénileg pótolja. Speciális nyelv- és emelt szintű matematika oktatásunk óraszámai miatt a tagozatra történő átvétel feltétele, ha a szülő vállalja, hogy gyermeke a tananyagot pótolja. A pótlás időtartama egyéni elbírálás alá esik - melyet a szaktanárok állapítanak meg -, de legkésőbb a tanév vége. **Ezen** idő letelte után a tanuló vizsgát tesz. Amennyiben a tanuló **első** félévben érkezik, a félévi osztályzat alól mentességet kaphat, s helyette a szaktanár szóveges értékeléssel értesíti a szülőt az eddig elért eredményről. Ha a tanuló a **második** félévben érkezik és valamelyik tantárgyat addig nem tanulta, indokolt esetben egy teljes tanévet is kaphat a felzárkózásra.

Ha a tanuló külföldről érkezik, vagy előző iskolájában egyéni munkarendben tanult, különbözeti vizsgát köteles tenni az igazgató által meghatározott tantárgyakból.

c. Átlépés másik osztályba ugyanazon az évfolyamon belül

Másik iskolai osztályba történő átlépés a következő esetekben lehetséges:

- Indokolt írásbeli szülői kérés alapján.
- Fegyelmi eljárás fokozataként magatartási problémák esetén.
- Átjárhatóságot biztosítunk az emelt szintű és normál nyelvi csoportok között, valamint 7. és 8. osztályban matematika és magyar tantárgyakból a níví csoport és az osztály között szülői kérésre, az osztálytanító és a szaktanár véleményének kikérésével, az igazgató engedélyével, a létszámok figyelembevételével.
- Amennyiben valamely tantárgyat az osztályban névsor szerint elvégzett csoportbontásban oktatunk, a másik csoportba szülői kérés alapján csak indokolt esetben mehet át a tanuló.

d. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára lépésének a következő feltételei vannak:

- Az intézmény tanulója 2-8. osztályig magasabb évfolyamra akkor léphet, ha az előírt követelményeket minden tantárgyból legalább elégségesre teljesítette.
- A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.
- A tanuló a szokásostól eltérő továbbhaladásra is kaphat engedélyt. (Pl. 1 év alatt 2 év anyagát is elvégezheti.) Erre a munkaközösség javaslata alapján az iskolavezetés adhat engedélyt.
- Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.
- Az első évfolyamot egy alkalommal megismételheti a tanuló szülői kérésre. Ebben az esetben a szülő május 31-ig írásban nyújtja be az iskola igazgatójának indokolt kérelmét. Az igazgató 8 napon belül írásban válaszol a kérelemre az osztályfőnök, szaktanár véleményének meghallgatásával. Döntése ellen a szülő **15 napon belül nyújthat be a fenntartónál jogorvoslatot.**
- Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,
- A felvételi körzeten kívüli tanuló a negyedik-nyolcadik évfolyamra kéri átvételét, az adott évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 2,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri a nevelőtestület véleményét.

A felvételi eljárás különleges szabályai

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni.

12. AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;

- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és **egyéb** foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek

Az elsősegély nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés,
- fizika: égési sérülések, forrázás,
- testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

1. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE, JELLEMZŐ

Az iskola szakmailag önálló, maga rendelkezik a törvényi elvárásoknak megfelelően a nevelő-oktató munkájának tervezéséről. Amelynek célja az, hogy az iskolában zajló tanítási-tanulási folyamatot ténylegesen a **tanulók** életkori sajátosságaihoz, érdeklődésükhöz igazítva lehetőséget biztosítson az egyéni adottságok, a fejlődési ütem tiszteletben tartására a tanulási folyamat egyénre szabott, differenciált szervezésével.

Feladatvállalásunk megegyezik az állam illetve a fenntartó által előírt köznevelési feladatokkal, ám működésünket tekintve fokozottan nyitottak vagyunk a tanulásban akadályozott, a szociálisan hátrányt szenvedő, a sajátos nevelési igényű tanulók felé.

Iskolánk kötelező beiskolázási körzetű intézmény.

Nyitott azokra a 6-18 éves korú sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő, enyhén érzékszervi és mozgásszervi fogyatékkal élő, szociálisan hátrányos helyzetű tanulók fogadására, akiket integrálni tudunk a többségi iskola normál tanterve alapján, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók tagozatán fejleszteni tudunk.

*Az iskola gyakorlatában az integrált **tanulók** az osztály állandó tagjai, minden foglalkozáson, együttléten képességeiknek megfelelő mértékben, társaikkal együtt részt vesznek.*

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján (a 2012-es NAT-hoz illeszkedő kerettantervek):

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára (2.,3.,4. évfolyamon)

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára (6.,7.,8. évfolyamon)

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók a 2020/2021-es tanév 1. és 5. osztályában.

A Túrjei Szent László Általános Iskolában az első élő idegen nyelv oktatása 3. évfolyamon szakköri jelleggel indul heti 2 órában, majd 4. évfolyamtól a kerettantervekben meghatározott órakeret szerint oktatjuk. Intézményünkben a csoportbontásban angol és német nyelv tanulására is van lehetőség. A csoportbontás feltétele a két választott nyelv aránya legalább 40-60 %-ban érvényesül.

2. KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK

Normál tantervű osztályok

Tanév/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020/2021.	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>
2021/2022.	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>	<i>HT2013</i>
2022/2023.	HT2020	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>	HT2020	HT2020	HT2020	<i>HT2013</i>
2023/2024.	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020	HT2020

Óraterv a kerettantervekhez – 2–4. évfolyam				
2012-es NAT				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom		7	6	6
Idegen nyelvek /angol v. német/		-	-	2
Matematika		4	4	4
Erkölcstan		1	1	1
Környezetismeret		1	1	1
Ének-zene		2	2	2
Vizuális kultúra		2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat		1	1	1
Testnevelés és sport		5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret		2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret		25	25	27

Alsó tagozat: Batyki Telephely (1-4 összevont)

1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom		7+1	6+2	6+1
Idegen nyelv /angol v. német /				2+1
Matematika		4+1	4	4
Etika/Hit- és erkölcstan		1	1	1
Környezetismeret		1	1+1	1+1
Ének-zene		2	2	2
Vizuális kultúra		2	2	2
Technika életvitel és gyakorlat		1	1	1
Testnevelés és sport		5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret		25	25	27
Szabadon tervezhető órakeret		2	3	3

Szabadon tervezett órakeret		2	3	3
Heti tanórai óraszám összesen		25	25	27

Felső tagozat

2020/2021.

Óraterv a kerettantervekhez – 6–8. évfolyam				
2012-es NAT				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelvtan és irodalom		4	3	4
Idegen nyelvek /angol v. német/		3	3	3
Matematika		3	3	3
Történelem		2	2	2
Erkölcstan		1	1	1
Természetismeret		2		
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene		1	1	1
Vizuális kultúra		1	1	1
Hon- és népismeret*				
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel		1	1	
Testnevelés és sport		5	5	5
Osztályfőnöki		1	1	1
Szabadon tervezhető		3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret		28	31	31

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
2020-as NAT				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Első élő idegen nyelv /angol v. német/	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező óraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 7. §-emelt				
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Alsó tagozat: Batyki Telephely (1-4 összevont)

1–4. évfolyam (2020-as NAT)				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Első élő idegen nyelv /angol v. német /				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1

Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rendelkezésre álló óra	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Szabadon tervezett órakeret	2	2	2	2
Heti tanórai óraszám összesen	24	24	24	25

Felső tagozat

2020/2021.

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
2020-as NAT				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelvtan és irodalom	4+1	4+1	3+1	3+1
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Etika/hit-és erkölcsan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	(4)	(5)
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	+1(6.évfolyam)			

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
2020-as NAT				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Dráma és színház	1			
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

3. A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAGA

A szabadon tervezhető órák beépítése a kötelező tanórai foglalkozások óraszámába

Helyi tantervünkben 2.,3.,4.,6.,7.,8. évfolyamon (2012-es NAT) a szabadon tervezhető órákat a **magyar nyelv és irodalom, magyar irodalom, magyar nyelvtan, matematika , biológia, fizika valamint a földrajz tantárgy óraszámának** növelésére fordítottuk az alábbiak szerint:

Alsó tagozat:

minden évfolyamon + 2 óra

Magyar nyelv és irodalom minden évfolyamon: 1 óra

Matematika minden évfolyamon: 1 óra

Felső tagozat:

5.osztály (+1 óra):

informatika 1 óra

6.osztály (+3 óra):

magyar irodalom 1 óra

magyar nyelv: 1 óra

matematika 1 óra

7.osztály: (+3 óra)

magyar nyelv 1 óra

matematika 1 óra

földrajz 1 óra

8.osztály: (+3 óra)

matematika 1 óra

biológia 1 óra

fizika 1 óra

A szabadon tervezhető órák beépítése a kötelező tanórai foglalkozások óraszámába

A 2020/2021-es tanévben a helyi tantervünkben 1. 5. évfolyamon (és a továbbiakban felmenő rendszerben) a szabadon tervezhető órákat a **magyar nyelv és irodalom, magyar irodalom, tantárgy óraszámának** növelésére fordítottuk az alábbiak szerint:

Alsó tagozat:

Magyar nyelv és irodalom minden évfolyamon: 1 óra

Matematika minden évfolyamon: 1 óra

Felső tagozat:

5.osztály (+1 óra): magyar nyelv és irodalom (magyar irodalom)1 óra

6.osztály (+2 óra): magyar nyelv és irodalom (1 óra) és hon-és népismeret (1 óra)

7.osztály: (+2 óra): magyar nyelv és irodalom (1 óra) és matematika (1 óra)

8.osztály: (+2 óra): magyar nyelv és irodalom (1 óra) és matematika (1 óra)

A fenti tantárgyak kerettantervben meghatározottakon felüli kötelező tanórai foglalkozásainak tananyagát és követelményeit a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

Az **egyéb** foglalkozások tananyagát és követelményeit **a szakmai munkaközösség-vezető és az intézményvezető által szignált foglalkozási tervek tartalmazzák.**

3.1 Az ARIZONA PROGRAM

A Túrjei Szent László Általános Iskola tantestülete úgy döntött, hogy iskolánkban **próba jelleggel bevezetjük az Arizona programot.**

Egyre gyakoribbá válik az oktatásban, így intézményünkben is, hogy néhány diák rendszeresen és tartósan zavarja az órák nyugalalmát. Ettől a helyzettől a tanár és az osztály többi, tanulni vágyó tanulója egyaránt szenved. A munka ritmusa, íve megtörik, ami a hatékony tanulás rovására megy. Reményeink szerint, a program alkalmas arra, hogy kezelje ezeket a konfliktusokat. Segítheti a rendbontókat abban, hogy alkalmazkodjanak az iskolai szabályokhoz, közösség normáihoz. Célunk, hogy nyugodt körülmények között dolgozhasson tanár és diák.

A programot 1994-ben egy Phoenix-i iskolában vezették be Arizonában (innen a név). A program nem a büntetésre, sokkal inkább a tanulók felelősségére épül. Megtanulják, hogy cselekedeteiknek következménye van, s a döntéseikért mindenki maga felel. Megértik, hogy csak a kölcsönös tisztelet alapján tud együttműködni tanár és diák. Mindkét félre vonatkoznak az alapvető jogok és kötelezettségek.

Az Arizona- program lényege röviden.

A diákokkal, a szülőkkel és a pedagógusokkal ismertetjük és elfogadtatjuk az alábbi alapelveket:

- Minden tanulónak joga van a zavartalan tanuláshoz.
- Minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz.
- Mások jogait tiszteletben tartom.

Ezeket a feliratokat az osztálytermekben kifüggesztjük. Ha a gyermek ezeket a szabályokat többszöri figyelmeztetés ellenére is megszegi, a pedagógus egy erre kijelölt szobába, az Arizona szobába küldi (nálunk az orvosi szoba), ahol mindig tartózkodik egy ügyeletes tanár.

Itt a tanulónak módjában áll átgondolnia a történetet, s hogyan kíván változtatni magatartásán, s visszatérni a normális munkamenethez.

Természetesen a kiküldés csakis indokolt esetben történhet meg. Ez a program **hangsúlyosan nem kiküldő program!** Elsősorban olyan pedagógiai megoldás, ami nem a büntetésre, inkább a belátásra épít. Segítséget nyújt azokban a szituációkban, amelyek során a tanuló öncélúan, szándékosan zavarja az órát a többiek figyelmét mindenáron magára vonva, úgymond „ő akar irányítani”. Ezt a minden fél számára káros, indulatokat gerjesztő konfliktust megtöri a tanuló távozása az óráról, ezzel hatástalanítja azt.

Többszöri alkalom után egyre több résztvevőt bevonva (osztályfőnök, szülő, iskola pszichológus, gyermekvédelmi felelős) a diák ügynevezett segítő megbeszéléseken vesz részt.

A program megvalósulását állandó monitorozás kíséri, a tapasztalatokat összegyűjtve, értékeljük azokat.

A program működése a hétköznapokban

1. Alapszabályok rögzítése és kifüggesztése a termekben.
2. Az óra menetét súlyosan zavaró tanulótól a tanár megkérdezi véleménye szerint melyik alapelv ellen vétett, és a továbbiakban azt betartja e, vagy inkább kimegy az Arizona szobába. Ha az osztályban való tartózkodást választja, és újra rendetlenkedik, a tanár már nem ad választási lehetőséget, hanem kiküldi az Arizona szobába.
3. Az osztályterem elhagyása egy információs lappal történik (lásd mellékletek), amelyen rajta van, hogy melyik órán, milyen probléma volt a tanuló viselkedésével. Ezt a kiküldő tanár köteles kitölteni
4. Az Arizona szobában a tanulónak át kell adnia az információs lapot az ott tartózkodó tanárnak, aki megjegyzés nélkül átveszi és dokumentációként elrakja azt. A diák ekkor kap egy problémafeltáró lapot (lásd melléklet), amely segít végiggondolnia a történetet, és készíteni egy visszatérési tervet. A diák segítséget kérhet a pedagógustól. Csak akkor térhet vissza, ha elfogadható tervet készített.
5. A 3. alkalom után segítőbeszélgetésre hívjuk a tanulót az általa választott tanárral, vagy ha ilyet nem nevez meg az osztályfőnökével és a szülővel
6. A további esetekben egyre több személy vesz részt a segítő beszélgetéseken.(szülő, érintett tanárok, ifjúságvédelmi felelős, gyermekjólét, pszichológus stb)
7. A tanuló, aki a tanórát az Arizona szobában töltötte, nem hiányzó, csak az adott szituációból lett kiemelve, ezért a tananyag pótlása a saját felelőssége, felelésnél, dolgozatnál nem hivatkozhat a hiányzásra.
8. Az Arizona szobában való tartózkodás csak az adott órára vonatkozik, a tanulónak a következő tanórán jelen kell lennie.

Fontos szabály: az óra első és utolsó tíz percéről tanulót nem lehet kiküldeni!

Monitorozás

A program bevezetése után az osztályfőnökök minden héten megnézik hogy diákjaik mennyire érintettek, s ha szükséges s kezdeményezik a segítő megbeszéléseket.

Félévenkénti értékelés vizsgálja:

- az Arizona szoba használatának mennyiségi adatai (hány tanuló, hányszor lett kiküldve, ennek változása havi bontásban)
- minőségi mutatók (hogyan vált be a program; hatása az órai légkörre, a tanár diák viszonyra; esetleges változtatások szükségessége; a szülőkkel való együttműködésre kifejtett hatások; szervezési problémák)

Az Arizona program megvalósítása

A program menete

1. Tájékoztatjuk a fegyelmezetlen tanulót arról, hogy amennyiben többszöri figyelmeztetés ellenére sem viselkedik megfelelően, az Arizona szobába küldjük, de felhívjuk figyelmét, hogy az elmulasztott tananyagot pótolnia kell és a következő órán nem hivatkozhat arra, hogy nem volt ott a tanítási órán, mert az Arizona szobában tartózkodott.
2. A tanuló a tanulási alapelvek valamelyikét többször megsérti a tanórán. Ekkor a pedagógus megkéri, hogy fáradjon ki az Arizona szobába.
3. A pedagógus kitölti az információs lapot az Arizona szoba felügyelője számára, melyet a diák magával visz.
4. Az Arizona szobában leadja az információs lapot, majd megkapja az ott tartózkodó pedagógustól a "*Problémafeltáró lapot*", melyben megfogalmazza, hogy mivel zavarta az órát, mi volt ennek az oka, mik a tettének következményei és hogyan kíván ezen változtatni. Ennek megfogalmazásához kérheti az ott lévő pedagógus segítségét.
5. Ha ezzel végzett, a pedagógus kitölti a visszacsatoló lapot és a problémafeltáró lappal együtt leadja az osztályfőnöknek. A diák csak a következő tanítási órára térhet vissza.

Megjegyzés: A tanítási óra utolsó 10 percéről a tanuló már nem küldhető ki.

PROBLÉMAFELTÁRÓ LAP

Név: _____

Osztály: _____

Dátum: _____

Mit tettem:

Mi az oka, hogy így viselkedtem:

Azért kerültem a tréning szobába, mert a következő alapszabályt nem tartottam be:

Szerinted milyen hatása van a viselkedésednek és milyen következményei lesznek tetteidnek?

TERVEM:

Mit változtatnék meg a viselkedésemen, hogy ne sértsem meg az alapszabályokat:

Kinek a segítségét kérem ehhez:

INFORMÁCIÓS LAP AZ OSZTÁLYBA VALÓ VISSZATÉRÉSHEZ

Tanuló: _____

Osztály: _____

Dátum: _____

Idő: _____

Ügyeletes tanár: _____

INFORMÁCIÓS LAP AZ OSZTÁLYBA VALÓ VISSZATÉRÉSHEZ

Tanuló: _____

Osztály: _____

Dátum: _____

Idő: _____

Ügyeletes tanár: _____

INFORMÁCIÓK A TRÉNINGSZOBA FELÜGYELŐJE SZÁMÁRA

Tanuló: _____

Osztály: _____

- közbekiabált, beszélt
  - megtagadta a munkát
  - verekedett
  - engedély nélkül elhagyta a helyét
  - tárgyakat dobált az osztályban
  - zavarta padtársát, környezetét
  - emberi méltóságában megsértette tanárát, diáktársait
  - trágár beszéd

egyéb:

Tanár: _____

Tanóra: _____

Dátum: _____

Idő: _____

Ügyeletes tanár: _____

3.2 KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alaprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alaprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollal beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat

- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

1.1.1.1. A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulószervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.

- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.

● EMBERLÉPTÉKŰ KÖVETKEZETES KÖVETELÉS.

- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek

- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztárája.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a máság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása

- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka

- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOS SÁGAI:

1. A Komplex Alprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás** **testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelje fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül

- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba

- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkézség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangelődés biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangelődés megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap

visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.** Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. A Komplex Alprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%**-ban azonban javasolt a Komplex Alprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási**

stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).

- A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a keresztantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszámban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT-módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

NAT 2020 bevezetésének ütemezése

	1.évfolyam	2.évfolyam	3.évfolyam	4.évfolyam	5.évfolyam	6.évfolyam
2020/2021	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2013
2021/2022	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020
2022/2023	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020
2023/2024	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1. évfolyam

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
7.50–8.05	Ráhangolódás*				
8.055–8.45	Magyar	Matematika	Matematika	Magyar	Matematika
8.55-9.40	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Magyar	Magyar
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Technika	Magyar	Viz. kult.	Matematika	Magyar
10.55–11.40	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
11.50–12.35	Szabadon terv.	Ének-zene	Erkölcstan	Szabadon terv.	Ráhangolódás
12.35–13.40	Ebéd és játék				
13.40–14.25	Ebéd és játék				
14.35–15.20	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30–16.15	„Te órád”	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	„Te órád”
16.15–17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

*Ráhangolódás óraszámába nem tehető.

1.1.1.1.1. A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 2-3. évfolyam

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-8.45	Ráhangolódás	Magyar	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika	Matematika
9.40-10.00	20 perces szünet				
10.00-10.45	Ének-zene	Matematika	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55-11.40	Környezetismeret	Szabadon terv	Víz. kult.	Erkölcstan	Magyar
11.50-12.35	Technika	Testnevelés	Víz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35-13.40	Ebéd és játék				
13.40-14.25	Testnevelés	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Ének-zene	Testnevelés
14.35-15.20	AP foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30-16.15	Játék-szabadidő	Te órád	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő
16.15-17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

1.1.1.1.2. A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Ráhangolódás	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Idegen nyelv
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55–11.40	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50–12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55–14.40	Játék	Játék	Játék	Játék	Játék
14.40–15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

1.1.1.1.3. A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5. osztály

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-8.45	Magyar	Magyar	Matematika	Idegen nyelv	Idegen nyelv
8.55–9.40	Term.ismeret.	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Történelem	Szabadon terv.	Történelem
10.55–11.40	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Term.ismeret	Tánc és dráma
11.50–12.35	Oszt.fő./Ráhangolódás	Idegen nyelv	Testnevelés	Testnevelés	Testnevelés

12.35 – 13.00	Ebéd				
13.00 – 13.45	Szabadidő	Erkölcstan	Technika		
13.55 – 14.40	Tanulás	Szabadon terv.	Tanulás	Tanulás	Tanulás
14.40 – 15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25 – 16.20	„Te órád”	Tanulás	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20 – 17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis foglalkozás vagy „Te órád” biztosítható.

VII. JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A KRÉTA rendszerben az alábbi lehetőségek szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

4. KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, ÓRASZÁMAI

Az iskola bizonyos *tantárgyak/tantárgycsoportok* esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig a törvényes előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató **pedagógusok** véleményének kikérésével hozza meg döntését, melynek feltétele a különbözeteti vizsga letétele. A különbözeteti vizsga a követelmények optimum szintjét kéri számon.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A tanuló abban az esetben választhat a pedagógusok közül, amennyiben a téma és képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre külön pedagógus vezetésével.

5. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Tankönyveink, taneszközeink kiválasztása igen nagy odafigyelést igénylő folyamat.

Minthogy az alsó tagozatban az alapozást tekintjük elsődleges feladatunknak, ehhez olyan tankönyveket és taneszközöket kell használnunk, melyek vállalt feladataink megvalósításához legközelebb visznek. Meg kell felelnünk annak a követelménynek is, hogy akármilyen okból tőlünk eltávozó tanítványunk be tudjon illeszkedni másik általános iskola rendszerébe. Feladatunk az igen tehetségesek eredményességének növelése, versenyztetése is.

Ennél sokkal gyakoribb feladatunk a fejlesztésre szoruló tanulók felzárkóztatása és/vagy folyamatos fejlesztése. Munkánk akkor szervezhető a legjobban, ha ezeket a feladatokat egy alapkönyvből és hozzá csatolt könyvekből és egyéb tankönyvnek nem minősülő oktatási segédeszközökből építjük fel az általunk használt információhordozók rendszerét.

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- pedagógusaink a tankönyvválasztásnál **hivatalos** tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak;
- azokat a könyveket, segédkönyveket, amelyek nem szerepelnek a tankönyvjegyzékben az iskolai szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat egyetértésével lehet a tankönyvrendelésbe felvenni;

- a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán és a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet (jogsabályi rendelkezés alapján), illetve támogatást a tanulók (szülei) a tankönyvek megvásárlásához.

Fontos figyelembe venni azt is, hogy a választott könyvek éveken át, tartósan használhatók legyenek. Mind a pedagógus, a **tanuló**, mind a több gyermekes szülő részére könnyebbség, hogy nem kell évente új rendszerrel, felépítéssel ismerkednie.

Mindezek következtében néhány szempont a taneszközök és segédletek fontossági sorrend figyelmen kívül hagyásával:

- alapul vesszük a kompetenciafejlesztést segítő taneszközöket;
- több éven át min. 4, lehetőleg 8 használható tankönyvsomag legyen;
- tartalmazza azokat a nevelési, értékrendi elveket, melyek iskolánk számára meghatározó fontosságúak;
- könnyen kiegészíthető legyen az általunk szükségesnek tartott tananyaggal;
- tartalmazza mindazokat az elemeket, melyek a **jogsabályi** feltételeknek megfelelnek;
- mind a tanuló, mind a szülő, mind a pedagógus számára áttekinthető legyen;
- alkalmas legyen az **SNI integrációra**;
- alkalmas legyen a gyenge képességű tanulók fejlesztésére.

Az előbbieken felsorolt elvek és szempontok befolyásolják a kiválasztott és felhasznált taneszközök és segédletek kiválasztását.

Részletes megjelölések a tantárgyi kidolgozás keretében olvashatók.

A tankönyvpiac rendjéről szóló hatályos törvény értelmében a tankönyvek hivatalos jegyzékéről az oktatásért felelős miniszter köznevelési feladatkörében eljáró, kormányrendeletben kijelölt központi hivatala dönt.

A hivatalos tankönyvjegyzék az a keret, amelyen belül a pedagógus – a törvényben meghatározott jogával élve – a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével dönthet az alkalmazott tankönyvekről, ill. az ezekhez kapcsolódó tanulmányi segédletekről, taneszközökről.

Tankönyvrendeléskor nem választunk olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogsabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A tankönyvválasztást a nevelőtestület évenként felülvizsgálja, s ez alapján hoz döntést a következő évre vonatkozó tankönyvrendeléssel kapcsolatban.

A tankönyvkiválasztás elvei, szempontjai:

- szakmai kidolgozottság – hitelesség, pontosság, korszerű tartalom – jellemezze
- didaktikai kimunkáltság jellemezze
- alkalmas legyen a készség és képesség fejlesztésre (kompetencia alapú tankönyvek)
- használható legyen a projektoktatáshoz is
- lehetőleg taneszközök is álljanak rendelkezésre a tananyag elsajátításához
- a feladatok nyújtsanak lehetőséget a differenciálásra
- a tankönyv tartalmában feleljen meg az iskola helyi tantervének, legyen motiváló hatású, változatos, vonzó, szép kivitelezésű, időtálló, több éven át használható.
- a tankönyv tartalmában, ábravilágában, illusztrálásában, nyelvezetében igazodjon a tanuló szükségleteihez, életkori sajátosságaihoz
- az egyes tantárgyak tankönyvei egymásra épüljenek, a tankönyvekhez lehetőség szerint tartozzon munkafüzet is
- a tankönyvek áttekinthetőek, jól olvashatóak legyenek, nyelvezete ne legyen bonyolult, nehezen érthető a gyerek számára
- fontos a könyv terjedelme, súlya, ára

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján a 2017-2018-as tanévtől az általános iskolai évfolyamokon ingyenes a tankönyvellátás.

6. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

- az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

6.1. Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- Fokozatosan átvezetjük a **tanulót** az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe helyezzük a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.
- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

6.2. A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

7. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az iskola **mindennapos testnevelési órákról szóló programja** a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész

éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknak a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját **a testnevelés helyi tantárgyi programja** tartalmazza.

A tantárgyba a heti 3 testnevelés óra mellett felső tagozaton 5. és 6. osztályban beépítettük a Komplex Alapprogram testmozgás alapú alprogramját heti 1-1 órában.

8. KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknak a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás,

becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái dominálnak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulói mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

Iskolánk tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

Székhely iskola:

- heti öt kötelező testnevelési órával
- napközi otthonos egészségfejlesztő testmozgással
- iskolai sportköri foglalkozásokkal
- gyógytestnevelési foglalkozásokkal
- kerékpáros- és gyalogtúrákkal

Batyki Telephely:

- heti öt kötelező testnevelési órával
- napközi otthonos egészségfejlesztő testmozgással
- valamint iskolai sportköri foglalkozásokkal

A tanulók fizikai állapotának mérése

Országosan egységes fizikai fittség mérés: NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt).

Egészségközpontú fittségi tesztrendszer: alkalmazása: 5-8. évf.

A mérést és értékelést végzik: testnevelők.

A NETFIT® komplex pedagógiai célú eszközön túl egy informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer is egyben. A NETFIT® informatikai rendszerében a tanulók és intézmények adatainak rögzítése központilag, a KIR rendszeren keresztül történik. A tanulók személyes adatainak védelmét figyelembe véve az eredmények rögzítése mérési azonosítók alapján valósul meg – a kompetencia-mérésekhez generált azonosítók segítségével. A jogszabály értelmében a fittség-mérési eredményeket a kötelező mérési időszak utolsó napjáig szükséges rögzíteni.

9. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Az iskola bizonyos *tantárgyak/tantárgycsoportok* esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig a **jogszabályi** előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató **pedagógusok** véleményének kikérésével hozza meg döntését, melynek feltétele a különbözőzeti vizsga letétele. A különbözőzeti vizsga a követelmények optimum szintjét kéri számon.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A tanuló abban az esetben választhat a pedagógusok közül, amennyiben a téma és képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre külön pedagógus vezetésével.

10. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, AZ ÉRTÉKELÉS DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV ÉS FEJLESZTŐ FORMÁI, TOVÁBBÁ A TANULÓK ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSÁNAK FORMÁI

10.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzés célja, tájékozódás a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, és a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatók. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Intézményünk a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. A pozitív értékelés előtérbe helyezésével az objektív, rendszeres és motiváló értékelésre törekszünk. Igyekszünk sokoldalú értékelési rendszert és változatos értékelési formákat alkalmazni a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgyak jellegének megfelelően.

Változatos számonkérési formákat alkalmazunk annak érdekében, hogy minél pontosabban tudjuk megítélni tanulóink teljesítményét. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik

A tantárgy jellegének megfelelően az értékelés irányulhat a tanuló együttműködési képességére, eszközhasználatára, szabálytiszteletére, feladatvégző képességére, de dicsérettel, érdemjeggyel értékelhetjük az alábbi tevékenységeket.

Az ellenőrzés módszerei:

- kiselőadás,
- prezentáció,
- órai munka,
- havi munka (készsgtantárgyakból);
- gyűjtőmunka;
- szépírás/külalak,
- füzet/munkafüzet vezetése,

- kísérlet bemutatása (fizika, kémia, természet- és környezetismeret),
- házi dolgozat,
- teljesítménymérés (testnevelés és sport);
- tanulmányi versenyen való eredményes részvétel.

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Tanév eleji diagnosztizáló	Százalékos kiértékelés Nem osztályozható!	Állapotfelmérés
Félévi szummatív	Százalékos kiértékelés	Összefüggő témakörök egymásra épülésének ellenőrzése
Tanév végi szummatív	Százalékos kiértékelés	Adott tanév tananyagának beépülése
Témakörönkénti, formatív dolgozat	Százalékos kiértékelés	
Témazáró dolgozat	Százalékos kiértékelés	Egy témakör beépülésének kontrolálása
Írásbeli felelet		Rövidebb szakasz teljesítményének ellenőrzése, beszédképesség fejlődése
Gyűjtőmunka	A munkaközösség által meghatározott módon értékelve	Az önállóság fejlődésének vizsgálata
Órai munka	Pontozásos módszerrel	Napi nyomon követés
Témahét, projekt	A tanórai és a házi felkészülés során végzett tevékenységek osztályozhatók, a kooperatív technikák során alkalmazott módszerek a mértékadóak.	A tanuló egyéni és csoportos teljesítményének és tudásának értékelése, továbbá a csoportban végzett munkában való részvétel, az együttműködés szintjének értékelése.
Írásbeli házi feladat	Az értékelés egyedi módja szerinti módszerrel	Az otthoni gyakorlás ellenőrzése, hibák javítása, szorgalom

10.2. Mérés

A nevelő-oktató munka iskolákra vonatkozó mérés-értékelési rendszerének kialakításával az a célunk, hogy hatékonyan segítse a Nemzeti alaptantervben és a pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési-oktatói célok elérését, biztosítsa a pedagógiai munka eredményességét, hatékonyságát. Olyan eszközrendszert állítunk össze, amely segíti a megbízható információk gyűjtését a tanulói, pedagógusi és az intézményi teljesítményekről a fejlesztés érdekében.

A mérések és az azok elemzése során szerzett adatok az intézmény külső és belső kommunikációjának fontos eszközei.

A mérések szintjei

- Központi mérések
- Fenntartói szintű mérések
- Intézményi szintű mérések
- Partneri elégedettségvizsgálat- és igénymérés,
- Intézményi önértékelés-összehasonlító elemzés és trendvizsgálat

A mérés tanévekre lebontott feladatait a munkaterv tartalmazza.

10.3. Az értékelés

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése. Az integrált oktatást vállaló iskolákban az értékelés kérdése külön figyelmet igényel.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Az értékeléssel szemben támasztott elvi követelmények:

- Nagyobb témakör után legyen minden tantárgyból összegző, minősítő értékelés.
- Az osztályzást mindig kísérelje értékelés.
- A fejlődés a tudás előző fokához kapcsolódik, megjelöli a perspektíva következő fokát.
- Tudományosan komplex, a pozitívumok és negatívumok együttes megjelölését tartalmazza.
- A továbblépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg.

- Dicsérettel, szóbeli és írásbeli szöveges értékeléssel, érdemjeggyel, esetleg elmarasztalással a gyermeket készítse továbbhaladásra.
- Serkentsen további erőfeszítésekre, segítse a helyes önértékelés kialakulását, a munkakedv töretlenségét
- Nyelvi megfogalmazásában érthető, differenciált, személyhez szóló.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

Tanulók értékelésének szempontjai:

- tanuláshoz való viszony, a motiváltság
- a tanuló önmagához mért fejlődése
- képességek minőségi, mennyiségi gyarapodása
- más területen megmutatkozó kiemelkedő képesség, pozitív vonás

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési módot különböztetünk meg:

a minősítő értékelést (teljesítménymérést),
a diagnosztikai értékelést és
a fejlesztő értékelést.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

tárgyi követelmények elsajátítását
napi szinten
témakörök szintjén
komplexen (iskolánk kidolgozott innovációja szerint)
tanórán kívüli magatartását
felszerelésének meglétét
szabálytiszteletét, felelősségvállalását
korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünknek a következő kritériumoknak kell megfelelnie:

ösztönző hatású,
folyamatos, rendszeres,
segítő szándékú legyen,
céljai és követelményei legyenek előre ismertek.

Hagyományosan tanulóink **kimagasló teljesítményeit** mindig a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése:

tanulmányi munka
sportteljesítmények
közösségi munka
kulturális és közéleti tevékenység

Példakép állításával is próbáljuk alakítani tanulóink személyiség fejlődését, mely szerint a végzős nyolcadik osztályos tanulók közül kiválaszthatunk egy-egy tanulót, akik az évek során folyamatos munkájukkal kiérdemelték az iskolaközösség elismerését. Ők könyvjutalmat kapnak és aláírják az iskola emlékkönyvét.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák: Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretet adhatók:

szaktanári,
osztályfőnöki,
igazgatói,
nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel, oklevéllel, emlékplakettel jutalmazhatók.

A jutalmak odaítéléséről - a pedagógusok és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után - az osztályfőnök dönt.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák: Jutalomkirándulás, kulturális hozzájárulás (színház, vagy kiállítás látogatáshoz).

10.3.1. A tanulók tudásának értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus **tanügyigazgatási** jogköre. **Az értékelésnél** figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Nagyon fontos a minimumszint pontos meghatározása, melynek a tanuló és a szülő számára is egyértelműnek, és teljesíthetőnek kell lenni.

A) AZ NKT. SZERINTI ÉRTÉKELÉSI METÓDUSA

Az értékelés különböző formáit használjuk az iskolában. **A vonatkozó jogszabályi előírások** alapján szöveges értékelést az alsó tagozaton: az első évfolyamon és második évfolyamon az első félévben használunk, majd 2–8.-ban az ötfokozatú érdemjegy **az osztályozás eszköze**. A félévi és év végi szöveges értékelő rendszerek mellett megjelennek a havonként történő értékelési módok is, amelyeket az alábbi tematika szerint végeznek el. Fontos, hogy negyedévenként a tanulók saját magukat is értékelik.

B) SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

A szöveges, írásbeli értékelésekben jól nyomon követhető az iskola értékelési rendszerének négy alkotóeleme: a tevékenység, a produktum, a feltétel és a kritérium.

Félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak a **tanulók** és a szüleik. Az értékelési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a **tanuló** egész személyiségére koncentrálnak.

Az értékelési ívek tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- a tanulási technikák szintjének,
- a kommunikációs és olvasási képességek,
- a számolási és matematikai képességek,
- a művészeti és mozgásos tevékenységek értékelését,
- a gyermek érzelmi életének és társas kapcsolatainak főbb jellemzőit.

A szöveges értékelés arra is lehetőséget kínál, hogy a pozitívumok kiemelésével buzdítsa a tanulókat, sőt, a lehetséges fejlesztési irányt is megmutassa.

Fontos, hogy az integráltan oktatótt, **enyhe értelmi fogyatékos** tanulók értékelésekor a rájuk vonatkozó, az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett vagy módosított követelményrendszer a meghatározó.

C) A HÁROMHAVONTA KÖTELEZŐ KOMPETENCIA ALAPÚ ÉRTÉKELÉSI RENDSZER ESZKÖZEI

a szöveges értékelés – árnyalt értékelés

egyéni fejlődési napló

Érdemjegyek megfeleltetése a szöveges minősítésben

Az év közbeni értékeléskor adott érdemjegyek átlaga az 1. évfolyamon tanév végén és a 2. évfolyam félévekor következőképpen váltható át szöveges minősítésre:

alapozó tantárgyaknál (magyar nyelv- és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv)

4,7 – 5	kiválóan megfelelt
3,8 – 4,6	jól megfelelt
2,5 – 3,7	megfelelően teljesített
< 2,4	felzárkóztatásra szorul

készsegtárgyaknál javuló tendencia esetén

4,6 – 5	kiválóan megfelelt
3,6 – 4,5	jól megfelelt
2,1 – 3,5	megfelelően teljesített
< 2,0	felzárkóztatásra szorul

10.3.2. Az írásbeli beszámoltatás formái

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze. A szintfelmérő dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a felső tagozaton a témazáró dolgozatok időpontját a tanári szobában kifüggesztett táblázat segítségével egyeztetjük.

A 4-8. évfolyamon a témazáró dolgozat tartalmazhat legfeljebb két minimumkérdést, amelynek minimum 31 %-os teljesítése a dolgozat legalább elégséges szintű értékelésének feltétele. A minimumkérdés a témazáró dolgozat első-két kérdése lehet, mely kizárólag a törzsanyagra vonatkozhat. A feladattípusra a dolgozatban egyértelműen utalni kell.

A *kisdolgozatok*, *szódolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

A felsorolt értékelési formák közül az írásbeliek értékelésénél az alsó és felső tagozaton egyaránt a következő értékelési skálát alkalmazzuk:

91 % – 100 % = 5 (jeles)	- kiválóan teljesített/kiválóan megfelelt
76 % – 90 % = 4 (jó)	- jól teljesített/jól megfelelt
56 % – 75 % = 3 (közepes)	- megfelelően teljesített/megfelelt
31 % – 55 % = 2 (elégséges)	- megfelelően teljesített/megfelelt
0 % – 30 % = 1 (elégtelen)	- felzárkóztatásra szorul

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A tanuló értékeléséről a szülő a tájékoztató füzetten keresztül rendszeresen értesítést kap. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

Az intézmény mérései rendszere

10.3.3. A szóbeli beszámoltatás formái, az értékelés módjai

- Szóbeli felelet
- Önálló kiselőadás
- Tanórai munka
- Részvétel versenyeken

Az *alsó tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése a jogszabályban meghatározottak szerint szöveges formában történik.

A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben

		1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam			5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
		e	f	v	e	f	v	e	f	v	e	f	v	e	f	v	e	f	v	e	f	v	e	f	v
Magyar nyelv és irodalom	értő olvasás		F	SZ	D	F	SZ	D	F	SZ	D	F	SZ	D			D			D			D		
	helyesírás			SZ	D	F	SZ	D	F	SZ	D	F	SZ	D			D			D			D		
	nyelvtan			SZ	D	F	SZ	D	F	SZ	D	F	SZ			SZ			SZ			SZ			SZ
Matematika			F	SZ	D	F	SZ	D	F	SZ	D	F	SZ			SZ			SZ			SZ			SZ
Környezetismeret				SZ	D	F	SZ	D	F	SZ	D	F	SZ												
Idegen nyelv												D	D		SZ	D		SZ	D		SZ	D		SZ	
Kompetenciamérés																		D						D	
Diszlexiaszűrés		D																							
NETFIT mérés														D	D	D		D	D		D	D		D	
DIFER mérés			D																						

e - tanév eleji mérés

D - diagnosztizáló

f - félévi mérés

F- formatív

v - tanév végi mérés

SZ - szummatív

éremjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

10.3.4. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti (írásbeli teljesítménye eléri vagy meghaladja a 91 %-ot).

Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti (írásbeli teljesítménye 76 - 90 % között mozog).

Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti (írásbeli teljesítménye 55 %, illetve 75 % között ingadozik). Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti, írásbeli teljesítménye nem éri el a 31 %-ot. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

10.3.5. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók témazáró-, félévi és év végi írásbeli dolgozatainak elbírálásakor az előírt teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

<i>Teljesítmény</i>	<i>Érdemjegy</i>
0-30%	elégtelen (1)
31-50%	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

Az a tanuló, akinek félévkor/tanév végén a tantárgyi átlaga legalább 4,80, az illető pedagógustól **tantárgyi dicséretet** kaphat, mely dicséret bejegyzésre kerül az ellenőrzőbe és a bizonyítványba.

Az év végi bizonyítványban a „kitűnő” minősítést, is lehet alkalmazni.

Funkció szerinti elkülönítésben:

Diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelést végzünk:

- évfolyamra belépő tanulóink körében a tanulási képességet vizsgálva;
- tanév elején az előzetes tudásszint, a pedagógiai fejlesztő folyamat kiindulópontja meghatározása céljából;
- a differenciált képességcsoportok kialakításakor, a program, a módszer, az eszközök megválasztásának tervezése érdekében;
- 4. évfolyam végén a matematikai és az anyanyelvi képességek feltárása céljából, a felső tagozatba való átmenet megkönnyítése érdekében

Formatív (fejlesztő, formáló) értékelést végzünk:

- tudáselemek, témák ismeretére irányulva (feleletek, röpdolgozatok, dolgozatok) a tanulási eredmények, hibák és nehézségek differenciált feltárásáért

Szummatív (lezáró-minősítő) értékelést végzünk:

- a tanítási folyamat nagyobb egységének lezárásaként (témakör)
- nevezetes időszakasz lezárásaként (félév, év vége) évfolyamszinten összefogott, egységes felmérőlapokkal, melyek elemzése – típushibák, teljesítési szint – az intézményi év végi értékelés fontos eleme
- a csoportokba való átjárhatóság feltételeként
- felsőbb évfolyamba lépés feltételeként

A tanulók tanulmányi teljesítményének értékelése:

- Az 1. évfolyam első félévében év közben szóbeli és írásbeli (szülők tájékoztatása) szöveges értékelést valamint egységes szimbolikus (piros és fekete pontok) jeleket alkalmazunk.
- Az 1. évfolyam második félévétől a 8. évfolyam végéig minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel értékelünk. Az értékelés érdemjegyei a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

A tanulók tanulmányi teljesítményének minősítése:

- Az 1. évfolyam félévekor és a tanév végén, illetve 2. évfolyam félévének végén a tanulók bizonyítványába kiválóan, jól vagy megfelelően teljesítette a tantervi követelményeket, illetve felzárkóztatásra szorul bejegyzéssel minősítünk.
- A második évfolyam év végén, és harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét minden tantárgyból jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) osztályzattal minősítjük.

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

10.3.6. Nevelési eredményvizsgálatok

Célja: megmutatja a tanulók neveltségi, fejlettségi állapotát, a nevelés hatékonyságának elemzésére ösztönöz, és mindezzel megalapozza a további nevelőmunka tudatos, célratoró irányítását, korrekcióját és továbbfejlesztését.

A személyiség neveltségének mutatói

- Az egyén tevékenysége.
- A tevékenység folyamatában kialakuló erkölcsi tudata.
- A tevékenységben kialakuló tulajdonságok, készségek, képességek, attitűdök.
- A tevékenységre ösztönző motívumok.
- Az egyén életmódja.

A közösség fejlettségi állapotának mutatói

- A közösség tevékenységrendszerének tartalma és kiterjedtsége.
- A közösség szerkezetének sajátosságai.
- Az önkormányzati tevékenység minősége.
- A közvélemény minősége.
- A közösség külső kapcsolatainak fejlettsége.

Eredményvizsgálati módszerek

- Megfigyelés.
- Beszélgetés.
- Kérdőíves felmérés.
- Pedagógiai helyzetteremtés.
- A tanulói produktumok elemzése.
- Az iskolai dokumentáció tanulmányozása.
- A végzett növendékek helytállásának vizsgálata.
- Az intézménybe érkező első osztályos tanulók neveltségi szintjének felmérése és a feladatok meghatározása.
- A negyedik osztályba történő átlépéskor a neveltségi, fejlettségi mutatók vizsgálata.
- Nevelési értekezletek témája (évente egyszer) valamelyik neveltségi szint széleskörű vizsgálata.
- A félévi és év végi osztályozó értekezleten részletes beszámoló az osztály neveltségi szintjéről, és a következő időszak feladatairól.
- Félévenkénti magatartás és szorgalom nevelőtestületi értékelése.

10.3.7. Oktatási eredményvizsgálatok

- "Bemenetkor" az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztő pedagógus segítségével.
- "Átmenetkor" a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).

– Országos mérések 4. 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön (e-naplón) keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók dicséretének, jutalmazásának elvei, módjai és formái

A tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzése, a megfelelő értékelés, jutalmazás vagy elmarasztalás az önkontroll kialakulásának alapja. Valljuk, hogy a jutalmazás, a pozitív élmény, a siker nagyobb nevelő erejű, serkentő, aktivitást biztosító hatású az elmarasztalásnál, büntetésnél.

A tanulók dicséretének minősítési elvei

Az általános iskola dicséretben részesíti azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- ☞ tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi
- ☞ kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít
- ☞ eredményes kulturális, sporttevékenységet folytat
- ☞ bármilyen területen versenyeredménnyel rendelkezik
- ☞ egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez.

A dicséret formái

A dicséret lehet egyéni és csoportos:

Egyéni dicséreti formák

Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő dicséretet adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- diákönkormányzat vezetői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

A dicséretet minden esetben írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Csoportos dicséreti formák:

- osztályközösségek, versenyző csapatok dicsérete oklevéllel

A dicséretes és sikeres tanulók nevét közzé kell tenni az intézmény faliújságján is.

A jutalmazás elvei

Azt a tanulót, aki a tőle elvárható magatartáson és teljesítményem felül

- ☞ kiemelkedően példamutató magatartást tanúsít,
- ☞ vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,

- ☞ vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- ☞ vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon eredményesen vesz részt,
- ☞ vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

- könyv- és tárgyjutalom,
- táborozás kedvezményekkel,

Csoportos jutalmazási formák:

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

- kirándulás kedvezményekkel,
- táborozás kedvezményekkel,
- kulturális programokon való részvétel kedvezményekkel.

Az a tanuló, aki nyolc évben folyamatosan kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett, az intézmény nevelőtestületének *SZENT LÁSZLÓ EMLÉKPLAKETT* elismerésében részesülhet.

11. A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Nevelési folyamatunk részben évfolyamokra, részben a 8 éves képzés egészére vonatkozik. Célunk, hogy iskolánkat a képzés bármely szakaszában is hagyják el tanulóink, képesek legyenek életkori sajátosságaiknak megfelelően helyesen dönteni, az új közösségben is megtartani az itt megszerzett értékeket.

A neveltségi szint mérését 3 nagy csoportra bontjuk, mely kapcsolódik az alábbi szakaszokhoz:

- 1-3. osztályban az iskolai életbe való integrálódást segíti,
- 4-5. osztályban, mely a tagozat-váltás okozta nehézségeket hivatott megkönnyíteni,
- 8. osztály komplex vizsgálata, melyben felmérjük, hogy a 8 éves képzés, nevelés milyen színvonalon valósul meg.

Minden év elején mérjük (1-8. osztály) a közösségek fejlettségi szintjét. Így természetesen szociometriai vizsgálattal, és annak értékelésével kezdünk minden tanévet, és ennek ismeretében határozzuk meg a közösség és azon belül a tanulókra vonatkozó célokat és feladatokat.

Körzeti beiskolázású iskolaként a következő nevelési területeken kívánjuk erősíteni a minőséget:

Erkölc: alapvető emberi értékek, melyet a pedagógiai program és a házirend tartalmaz (pl.: szeretet, tisztelet, felelősségérzet stb.).

Környezetkultúra (vonatkozik a környezet kialakítására és jelenlegi állapotának, állagának megőrzésére, fenntarthatóság elérése).

Fegyelem (önfegyelem, „kollektív” fegyelem)

Külön figyelmet fordítunk minden évfolyamon a **tanulók** és felnőtt (gyermek-szülő, gyermek-pedagógus... stb.) kapcsolat optimalizálására.

A kulturált kommunikáció terén is kívánunk javítani.

Fontos terület a munkához való viszony, és az önművelésre való igény fejlesztése.

Minden tanulócsopotról készül a csoporton belüli kapcsolatokat ábrázoló szerkezeti diagram, mely feltárja a csoport szerkezeti hiányosságait, az egyes tanulók esetleges kirekesztettségét. Készülnek interjúk a konfliktuskezelés, a közösség igényeinek felmérése tárgy körben. Megjelenik a csoportokban a szerepvállalás, illetve a szerepek felosztásának tényleges alakulása. Legyünk tisztában a csoport külső és belső kommunikációs szokásaival. Felmérésünk tükrözi a gyermekek szocializációjának szintjét, illetve fejlesztési lehetőségeit. Kialakult képpel kell rendelkezünk arról, hogy az osztályközösségeket miként tudjuk az iskolai közösségbe integrálni úgy, hogy arculatukat megőrizve önállóak maradhassanak.

A felvázolt mérések alapvető szempontjai:

a tanulók egymáshoz való viszonya

szülő és pedagógus viszonya

gyermek pedagógus viszonya

gyermek-szülő viszonya

Ezeket a szempontokat a következő eszközök felhasználásával kívánjuk megvizsgálni:

beszélgetés, interjú (egyéni és csoportos)

kérdőív

rajz

szerepjáték

A felmérések során szerzett információkat a következő évi osztályfőnöki, gyermekvédelmi és napközis **munkatervekbe** építjük be.

A felmérések idejét, értékelésének feldolgozását a tárgyévre vonatkozó éves programunk tartalmazza. A megvalósításért közösségenként az osztályfőnökök felelősek, az átfogó vizsgálat összegzését a munkaközösség-vezetők illetve az igazgató végzi.

Ezen ismeretek tudatában tudjuk a következő **tanév** kiemelt nevelési céljait meghatározni.

11.1. Magatartás

Az elvárásokat a házirend tartalmazza, mely az alapvető erkölcsre, értékekre épül.

Példás:

A házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.

Órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.

A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.

Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.

Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.

Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó:

A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.

A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.

Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.

Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó:

A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.

A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.

Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.

Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz:

A házirendet nagyon hiányosan tartja be.

A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.

A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.

Társaival szemben durva, goromba.

Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.

Fegyelmi fokozata: igazgatói intézés.

Fegyelmi intézkedések

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szövegesen minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A 1-4. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén szövegesen is kifejezett érdemjegyekkel értékeli.

- A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolában **tanév közben** a következő fegyelmező intézkedések adhatók:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- intézményvezetői figyelmeztetés
- intézményvezetői intés
- intézményvezetői megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel - el lehet, el kell térni.

A fegyelmező intézkedést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

11.2. Szorgalom

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű **tanuló** is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás:

Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendben, maximálisan felkészül.

Tanulmányi munkájában többlet feladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.

Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó:

A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többlet feladatokat nem végez.

Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.

Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó:

Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.

Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat

Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.

Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag:

Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.

Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.

Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

12. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

12. 1. Tanórák csoportbontásban

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés, ahol a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű (alsó tagozat) és szakrendszerű oktatás (felső tagozat) szerint tanulnak a diákok. A csoportbontást a technika, informatika tantárgynál és az idegen nyelv oktatásánál alkalmazzuk a szaktanár által kialakított racionális elvek mentén (pl. technika esetében fű-lány bontás).

Az alsó tagozaton a küzdősport alapú testnevelés és a tantervi testnevelés csoportbontása évfolyamra vonatkozóan valósul meg homogén csoportalkotás formájában (képesség- és készség alapú csoportszervezés).

12. 2. Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képesség alapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

13. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE AZ ISKOLA TELEPÜLÉSÉN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERTETÉSÉRE SZOLGÁLÓ TANANYAG

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag megismertetésének módjai:

Településünkön a **következő** nemzetiségek **élnék**:

- **roma**

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a helyi tantervébe nem építette be:

A nemzetiségekről szóló oktatás színterei

- A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, dráma és tánc és osztályfőnöki.
- Szabadidős tevékenységek: projekt hetek, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.
- Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

Településünkön egy, a cigány nemzetiség rendelkezik nemzetiségi önkormányzattal, de a német nemzetiségűek száma is számottevő.

A nemzetiségekről szóló oktatás ismeretelemeinek megjelenése a helyi tanterv tantárgyi terveinek tematikai egységein belül:

Magyar irodalom 3–8. osztály: kisebbségi mesék, táncok, népszokások.

Ének-zene 2–8. osztály: kisebbségi népdalok; népdalfeldolgozások zeneművekben.

Hon és népismeret 5. osztály: a tanulók helytörténeti irodalom feldolgozásával, gyűjtőmunkákkal, kutatómunkával, tárgyak beszerzésével és bemutatásával ismerhetik meg lakóhelyük nemzetiségeinek szokásait, hagyományait.

Történelem 6. osztály: népszokások, hagyományok, foglalkozások, tárgyi emlékek.

Történelem 8. osztály. A kisebbségek eredete, kultúrájuk hasonló és eltérő vonásai.

14.A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A **vonatkozó jogszabályok** a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év április-május hónap, tanévenkénti időzítéssel.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője, az

- az egészséges testsúly
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál –a 6-14 éveseknél – kell kezdenünk. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítanunk. Tudatosítani kell a tanulóknak a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő **tanuló** esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

Országosan egységes fizikai fittség mérés: NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fitsségi Teszt).

Egészségközpontú fitsségi tesztrendszer: alkalmazása: 5-8. évf.

A mérést és értékelést végzik: testnevelők.

A NETFIT® komplex pedagógiai célú eszközön túl egy informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer is egyben. A NETFIT® informatikai rendszerében a tanulók és intézmények adatainak rögzítése központilag, a KIR rendszeren keresztül történik. A tanulók személyes adatainak védelmét figyelembe véve az eredmények rögzítése mérési azonosítók alapján valósul meg – a kompetencia-mérésekhez generált azonosítók segítségével. A jogszabály értelmében a fittség-mérési eredményeket a kötelező mérési időszak utolsó napjáig szükséges rögzíteni.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az

általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A **jogszabály** által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, melyek mutatják a **tanulók** fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

A részletes kidolgozást külön szakanyag tartalmazza.

15. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden **tanuló** részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a **tanulók** ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon /serdülőkor/ fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészség védelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média, stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az **is**, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához
- a helyes értékrend felépítéséhez
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez

- az életmóddal kapcsolatos / biológiai-pszichés/ tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességeket fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez
- az egész napos iskola programja

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása
- az egészség visszaszerzésére irányuló és az
- személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, **az iskola vezetésével egyeztetett** terv szerint szűr a következő területeken:

- Hallás
- Látás
- Gerinc-tartás
- Lúdtalp
- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

A **vonatozó ágazati jogszabályok** alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb **feladatait**:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményei.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzet-megoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

a.) Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás szintere. A nevelés dimenziói közt az egyik, ám meghatározó **tényező** az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembe vételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

b.) Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika, stb.
- „Egységóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

c.) Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egységnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, **egységnap**)
- Nyári táborok
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelés órákon
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve, pontos terv szerint
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása

Az iskola sportköre tagja a Diák sportszövetségnek.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztésünket segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, **szakszolgálati intézmény**, egészségügyi szolgáltatók (pl. fogászati prevencióc csoport), sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

d.) Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai,
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok /testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata **stb.**/
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás
- Megelőzés

Táplálkozás - mozgás

- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény /pihenés, tanulás, olvasás, mozgás/
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés

A fittség paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése

Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő-és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana / időbeosztás, hely, testtartás, stb./
- Kifáradás, jelzőrendszer
- A pihenés szerepe aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése

Testápolás- öltözködés-személyi higiéné

- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiénája, fehérmű szerepe, testápoló szerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség

Társkapcsolatok

- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerелеm, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet

- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánzás
- Nemi érés tudatosulása

Káros szenvedélyek-helyes döntések

- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek /kávé, csokoládé/, szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága

Szexuális kultúra

- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség
- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: szifilisz, AIDS

Egészséges környezet védelme

- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény-, állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt
- Környezeti nevelésünk célja, alapelvei, és gyakorlata

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kezeljük, melyek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait alaposan körüljárva kell megvilágítanunk a tanulók körében:

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- a fenntartható fejlődés biztosítása;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések láttatása;
- a helyi globális szintek kapcsolatainak, összefüggéseinek megvilágítása;
- az alapvető emberi szükséglet tisztázása;
- az emberi jogok ismertetése;
- a demokrácia biztosítása;
- elővigyázatosság szem előtt tartása;
- a biológiai és a társadalmi sokféleség tudatosítása.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink, ennek érdekében ki kell alakítani bennük:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analizálás;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció-, médiahasználat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- az értékelés és mérlegelés készsége.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Vidéki iskolánkban kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk.

Tanórán és egyéb foglalkozásokon megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, gyakoroljuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat.

Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a közöttük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédőkké, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti nevelés tanórán kívüli és tanórai foglalkozások keretében megvalósított összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Ezek a lehetőségek iskolánkban:

- táborok, tanulmányi kirándulások, túrák, helyismereti játékok szervezése;
- pályázatok, újságkészítés, kiállítás-rendezés;
- múzeum-, állatkert-, botanikus kert-, nemzeti parklátogatás;
- versenyeken való részvétel;
- a környezeti nevelést szolgáló egyéb foglalkozások,
- minél több zöldnövény elhelyezése és gondozása az iskola és az iskola telephelyeinek területén.
- az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek,
- a hon- és népismereti foglalkozások,
- Föld napi projektek
- a környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz, kémia tantárgyak tanítását tanulás,

- az iskolai közösségi élet rendje,
- kreatív, cselekedtető akciók (pl.: szemétszedés, faültetés, stb.);
- takarékoskodás, takarékos megoldások alkalmazása,
- a szárazelemgyűjtés, hulladékgyűjtés megszervezése az iskolában,
- a teljes körű egészségnevelési programban meghatározottak megvalósítása,

A környezeti nevelés módszerei

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;
- játékok;
- riportmódszer;
- projektmódszer;
- terepgyakorlati módszerek;
- kreatív tevékenység;
- közösségépítés;
- művészeti kifejezés;
- a tevékenységek mindennapi gyakorlattá tétele.

Iskolai környezet

Az iskolán belüli kommunikáció formái:

- kiselőadások tartása megfelelő szemléleteszközökkel;
- házi dolgozat készítése;
- poszterek készítése és bemutatása;
- faliújságon közölt információk készítése.

Az iskolán kívüli kommunikáció formái:

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- környezeti problémákról megjelent feldolgozása;
- környezetvédelemről szóló információk feldolgozása, értékelése;
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés a székhely és telephelyek önkormányzataival, szervezetekkel.

A környezeti nevelés a tantárgyi keretek közt:

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanuló teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben a folyamatosságot is biztosítja.

Első és második évfolyam

- a környezet iránti megismerési vágy, nyitottság fejlesztése,
- elemi természeti ismeretek közvetítése,
- a gyermek kíváncsiságra alapozott gyűjtőmunka,
- a természetes tárgyakhoz fűződő érzelmi kötöttségek kialakítása,
- igényformálás a szabadban történő játékokra, a pihenésre vonatkozóan,
- a szép, rendezett környezet iránti igény erősítése.

Harmadik és negyedik évfolyam

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát,
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket,
- mintákat adni a természet megismeréséhez,
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét,
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét,
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert.

Ötödik és hatodik évfolyam

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést,
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat,
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során,
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit,
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét,
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan.

Hetedik és nyolcadik évfolyam

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést,
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést,
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelősség kapcsán,

- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét,
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal,
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása.

Balesetvédelem-elsősegélynyújtás

- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- Tennivalók vészhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás,
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési-stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a **tanulók** életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása

A program megvalósulása a tanévek során az iskola munkatervében megtervezetten történik.

Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, az *öko-munkacsoport*, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását.

A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

e.) A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitel szerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, váljanak spontán végzett cselekedetekké. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (**egyéb foglalkozások**) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

f.) Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a programtervekben és a **foglalkozási tervekben** tervezik meg.

16. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Valamennyi **tanulónak** joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztésében,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítésével,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésével,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulással,
- a differenciáló módszerek alkalmazásával,
- a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű **tanulók** integrált nevelésével,

- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,
- környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakításával,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatásával, és alkalmazásával a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálásával,
- a továbbtanulás támogatásával,
- személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével,
- partnerközpontú neveléssel.

17. EGÉSZ NAPOS ISKOLAI PROGRAM

Az egész napos iskola a hátrányok leküzdésének, az esélyegyenlőség növelésének egyik eszköze. Fontos élettér, amely egyben kifejezi az iskolai szocializációs és civilizációs feladatainak fontosságát is. Hangsúlyozni kell azonban a megoldás eszköz jellegét. Hatékonysága a belső tartalomtól, minőségtől, színvonalától függ.

Csak minőségi egész napos iskolai program esetén várható el, hogy ennek az oktatásszervezési formának a célkitűzései megvalósulhassanak.

A törvényi-jogszabályi háttér **rendelkezéseket tartalmaz** az iskola hagyományos működési mechanizmusainak átalakítására, a differenciáltabb, hatékonyabb tanulásszervezésre, az eredményesebb nevelésre. Kiterjesztett iskolafunkciót **szorgalmaz**, a hagyományos gyakorlattól eltérően az egyéni tanulást, illetve a gyakorlást is az iskolai nevelés-oktatás részének tekinti. Ez egyben azt is jelenti, hogy az iskolai feladatellátás részének tekinti a napközi otthonos, illetve tanulószobai időszakot is, ezzel lehetővé teszi a munkarend rugalmas, differenciált alakítását. A törvény az iskola szocializációs funkciójának növelését kiemelt célként kezeli; az iskolát a felnövekvő generációk szociális terének tekinti, az étkezés, a pihenés, a sport, a játék, a művészet színtereként is értelmezi. A szabadidős programokat a **tanulók** igényéhez igazítják, és a szakkörök is szerves részét képezik a foglalkozásoknak. Ez az oktatási forma kevésbé megterhelő a **tanulók** számára, mint a hagyományos.

A jogszabály értelmében az egész napos iskolai nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.

Az egész napos iskolában, mint élettérben gondolkodunk, így a megtervezett programelemek több síkban értelmezhetőek, **nevezetesen:**

- Tanítási óra
- Tehetséggondozás

- Szabadidős tevékenység
- Önálló tanulás
- Szociális feladatok

A tanítási órákon **folyó nevelő-oktató tevékenységről** a **jogszabályi** rendelkezések értelmében iskolánk helyi tanterve rendelkezik.

Azt látjuk, hogy a tanórákat megerősítő, a személyes képességekre és készségekre támaszkodó programok jelentősen javítják a tanulmányi előmenetelt. A felkínált tehetséggondozó programokat tovább bővítve, az egész napos iskola keretében szélesebb mozgásterünk kínálkozik a fiatal személyiségének alakítására.

Felkínált tehetséggondozó programok kiválasztásának szempontjai:

- Erősítse a tanuló tanulmányait
- Támogassa a motivációjának kialakulását, fenntartását
- Teremtse meg a lehetőségét a sikeres pályaválasztásnak, továbbtanulásnak
- Teljesítse ki a tanuló fejlődését
- Adjon a tanuló kezébe eszközt az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz, ismereteinek elmélyítéséhez, érdeklődésének kielégítéséhez
- Kapcsolódjon az iskola választott prioritásaihoz
- Értéket teremtsen

A kisgyermek – kiskamasz életében nagy jelentőséggel bír a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésének megtanulása. Fontos, hogy ez a tevékenység is értéket teremtve épüljön be a fejlődés folyamatába. A játék, bármely életkorban is élünk vele, fontos tere a személyiség fejlesztésének. A kreatív tevékenységek olyan életszerű ismereteket adnak a tanulónak, **amit** később a napi életében tud hasznosítani.

A szabadidős tevékenységek kiválasztásának elvei:

- Praktikus ismeretet adjon
- Értéket teremtsen
- Szórakoztasson
- Kikapcsolódást jelentsen
- Építse a közösséget, a közösségi érzést
- Nyissa ki a fiatal látókörét saját környezetén túlra

Az önálló tanulás jelentősége felértékelődött. A munkafegyelem és a kitartás, a célért való küzdelem közben elveszni látszik. A tanulónak látnia kell, hogy bár mi minden támogatást megadunk a tanulmányainak sikeres előmenetelére érdekében, de az ő feladata ezt kihasználni, élni ezzel a lehetőséggel. A napi élet része kell, legyen az az időszáv, amikor a tanuló „spontán” tanul, rögzíti és mélyíti az órán és tehetséggondozáson tanult információkat. Ennek érdekében az önálló tanulásra szánt idő védett idő az iskola napirendjében, mértékében az életkorhoz igazodik.

Napjainkban egyre több szociális és szocializációs feladat hárul az intézményekre. A mi iskolánkban ez fokozottan igaz. Az egész napos iskola, a fenntarthatóság, a ránk hárított nevelési helyzetek mind azt sugallják, hogy az itt eltöltött időben tudatosan és tervezetten irányítsuk a **tanulók** életét a szociális feladatok ellátásában is.

A tanulók számára felkínáljuk a napi háromszori intézményi étkezést. Választhatják ezt részben is. Ha a család nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, akkor biztosítjuk, hogy társaival együtt, a saját maga hozott ételmét fogyassza el.

A tanuló számára az egész napos iskolában a munkakörülmények biztosítása kiemelt feladat. Szükséges a megfelelő mozgástér, infrastruktúra, eszközök biztosítása.

Az iskola teljes körű egészségnevelési programja a szociális feladatokat részleteiben kidolgozza.

18. AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés, aminek előkészítése nagy figyelmet, körültekintést kíván a tanároktól. A tanulók a tanítási órákon tanult új ismeretek megszilárdítása, emlékezetbe vésése, további gyakoroltatása érdekében házi feladatot kapnak, melyet otthon, a napközis vagy a tanulószobai foglalkozáson végezhetnek el. A házi feladat egyes esetekben a következő órán végzendő tananyagot készíti elő. A tanulók tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással, különböző a munkavégzésük üteme, gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradtságuk. Figyelemmel kell lenni a tanuló aznapi, másnapi terhelésére. Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait. A tanuló tanulásban való bármely képességbeli akadályozottsága, az emiatti lassabb haladási tempója nem lehet ok az önálló tanulásra fordítható idő megnövelésének, sőt az szükség szerint csökkentendő.

18.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.

- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

A házi feladat lehet:

- szóbeli tanulás
- írásbeli feladat
- gyűjtőmunka
- rajzos vagy gyakorlati feladatmegoldás.

18.2. Az írásbeli és szóbeli feladatok (meghatározása):

18.2.1. Az írásbeli feladat:

- változatos legyen
- előkészített legyen
- az elmélyítést segítse
- gyakoroltasson
- szoktasson csoportos munkára
- az összes házi feladat kevesebb, mint felét tegye ki.

18.2.2. A szóbeli feladat:

- fejlessze a szövegértést
- fejlessze a beszédkészséget
- teremtsen lehetőséget együttműködésre
- fejlessze a verbális memóriát
- tegye eredményessé a csoportos/kooperatív órai munkát
- az összes házi feladat több mint felét tegye ki.

18.3. Az írásbeli és szóbeli feladatok mennyiségének meghatározása:

- A házi feladatok együttes mennyiségét úgy kell megállapítani, hogy az átlagos képességű tanuló részére ne legyen megterhelő.

- Az 1–4. évfolyamon valamennyi tanítási órára való felkészüléshez szükséges idő ne haladja meg az egy órát.
- A felső tagozaton arra kell törekedni, hogy a tantárgyankénti felkészülési idő ne haladja meg a fél órát.
- Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másokra.

Legalább egy hetet kell biztosítani a

- házi dolgozat,
- gyűjtőmunka,
- kiselőadás,
- vers- és szövegtanulás,
- olvasónapló,
- versenyre készülés,
- beszámoló esetén.

19. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt minimális, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és a **minimálisan elvárt kimeneteli követelményeket** valamennyi tantárgyból.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének megállapítása a nevelőtestület jogkörébe tartozik.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet **a jogszabályban foglalt keretek között**.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 % -át meghaladja – és a nevelőtestület engedélyezi – júniusban, vagy pedig augusztus hónapban osztályozó vizsgát tehet,
- egyéni munkarendben tanult.

A vizsgára a szülő jelentkezteti és felkészíti gyermekét.

A 250 óra felett mulasztott tanulók és magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a **helyi tantervben foglaltak az adott évfolyam vonatkozásában.**

- 1. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, erkölcsstan/hittan
- 2. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, erkölcsstan/hittan
- 3. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, erkölcsstan/hittan
- 4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv, erkölcsstan/hittan
- 5. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, természetismeret, informatika, erkölcsstan/hittan
- 6. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, természetismeret, informatika, erkölcsstan/hittan
- 7. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, biológia, földrajz, fizika, kémia, informatika, erkölcsstan/hittan
- 8. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, biológia és egészségügy, földrajz, fizika, kémia, informatika, erkölcsstan/hittan

Az emelt óraszámú tantárgyból első osztálytól vizsgázni kell.

Évfolyamismétlésre kötelezzük mindazokat a diákokat, akik az előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítették.

20. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

20. 1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

20. 1. 1. Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

20. 1. 2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogaikat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a.) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez

Preventív vagyis megelőző fogyasztóvédelem: A vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

20. 1. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település földrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Informatika:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásának használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek:

- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

20. 1. 4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)
-

20. 2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

20. 2. 1. Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokból való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket inkorporálnak és próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

20. 2. 2. A bűnmegelőzés tartalmi elemek

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása
- Információgyűjtés és -elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószerek) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.

- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

20. 2. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- Személyiségfejlesztés
- Közösségfejlesztés
- Drámapedagógiai eszközök

21. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEINEK ÉS FÜGGELÉKEINEK RENDJE

21. 1. A pedagógiai program mellékletei

1. sz. melléklet Tantárgyi programok (többségi tanterv)

2. sz. melléklet ..... (speciális tanterv)

3. sz. melléklet ..... (speciális tanterv)

21. 2. A pedagógiai program függelékei

1. sz. függelék Szakmai alapkokumentum

[2. sz. függelék A pedagógiai program jogszabályi háttere]

22. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

22.1 Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény diákönkormányzata 2021 év 08.....
hó 30..... napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Tüze....., 2021 év 08..... hónap 30..... nap

Péter Sulin

diákönkormányzat képviselője

A pedagógiai programot/módosítását a szülői szervezet (közösség) 2021 év 08..... hó 30.....
napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet
(közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a
jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Tüze....., 2021 év 08..... hónap 30..... nap

Falusi Bernadett

szülői szervezet (közösség) képviselője

A pedagógiai programot/módosítását az iskolaszék ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az iskolaszék véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

iskolaszék képviselője

A pedagógiai programot/módosítását az intézményi tanács ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

intézményi tanács képviselője

22.2 A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény nevelőtestülete 2021 év ..... 08 ..... hó 30 ..... napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: ..... Túrje ..... 2021 év ..... 08 ..... hónap 30 ..... nap

Badis Róbert

hitelesítő nevelőtestületi tag
tag

Stefánia Góspáné

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: .....*Tüje*....., *2021* év .....*08*..... hónap .....*30* nap

.....*Bocei Anasztás*.....

intézményvezető

22. 3. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....
.....
.....
.....

(fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában a(z) ..... (fenntartó hivatalos megnevezése) mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult *szerve/vezetője* az pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: *Zalaegerszeg*, ... év ..... *09*..... hónap ..... *01*..... nap

.....
fenntartó képviselője

2. sz. függelék: A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 31.) Korm. rendelet
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26) EMMI rendelet
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
- A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveire és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveire az Oktatási Hivatal honlapján található irányelvek az irányadók
- A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet
- A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet.